პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

ᲛᲔᲢᲘ ᲒᲐᲛᲝᲓᲘᲡ 1920 ᲬᲚᲘᲡ 3 ᲘᲕᲜᲘᲡᲘᲓᲐᲜ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ, ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲡᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲓᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲝᲠᲒᲐᲜᲝ

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

1981 ᲬᲚᲘ
ᲨᲐᲑᲐᲗᲘ
12 ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲔᲠᲘ
№ 285 (18227)
ᲤᲐᲡᲘ 2 ᲙᲐ�პ.

ᲕᲐᲓᲐᲖᲔ ᲐᲓᲠᲔ

ᲠᲣᲡᲗᲐᲕᲘᲡ სახლთსაშენებელი კომბინატის კოლექტივმა ვადაზე სამი კვირით ადრე შეასრულა მეთერთმეტე ხუთწლედის პირველი წლის გეგმა. პირველებმა წლიური გეგმა და ვალდებულებები შეასრულეს მოწინავე ბრიგადებმა, რომლებსაც სოციალისტური შრომის გმირი შ. მოდებაძე, ვ. ლომსაძე, ა. შათირიშვილი და ვ. კეგიშვილი ხელმძღვანელობენ. ისინი გახდნენ ქალაქის მშენებელთა სოციალისტური შეჯიბრების მიმდინარე წლის გამარჯვებულნი.

კომბინატის კოლექტივი დეკემბრის დამლევამდე მომავალი წლის ანგარიშში საექსპლოატაციოდ გადასცემს 100-ბინიან საცხოვრებელ სახლს.

(საქინფორმი).

ᲛᲝᲛᲭᲘᲠᲜᲔᲝᲑᲘᲗ

ᲭᲘᲐᲗᲣᲠᲐ. (საკ. კორ.). დიმიტროვის სახელობის მაღაროს ელექტროსატვირთავი მანქანის მემანქანეები ს. ტეფნაძე, უ. ღუღუნიშვილი, ა. ბოჭორიშვილი და სხვები ყოველდღიურად ნორმის გადამეტებით 30-40 ტონა მანგანუმის მადანს ტვირთავენ. წარმატებებს ისინი სსრ კავშირის შექმნის მე-60 წლისთავის ღირსეული შეხვედრისათვის გაწეულ სოციალისტურ შეჯიბრებაში აღწევენ.

სწორედ ასეთ ადამიანთა თავდადებულმა შრომამ განაპირობა, რომ თერთმეტ თვეში დიმიტროველებმა შესანიშნავ სამეურნეო შედეგს მიაღწიეს, გეგმის გადამეტებით დამზადებულია ათასობით ტონა სასაქონლო კონცენტრატი, დაზოგილია 10.396 მანეთის ხის სამაგრი მასალა, 18.600 მანეთის ელექტროენერგია, 42.000 მანეთის ასაფეთქებელი მასალა.

ᲐᲭᲐᲠᲘᲡ ᲛᲔᲪᲘᲢᲠᲣᲡᲗᲐ ᲒᲐᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲑᲐ

ᲐᲭᲐᲠᲘᲡ მეციტრუსეები შემართებით იბრძვიან სკკპ XXVI ყრილობის და საქართველოს კომპარტიის XXVI ყრილობის გადაწყვეტილებათა განხორციელებისათვის. მათ ამ დღეებში ვადაზე ადრე შეასრულეს სახელმწიფოსათვის მანდარინის, ფორთოხლისა და ლიმონის მიყიდვის წლიური გეგმა, საგეგმო 106.650 ტონის ნაცვლად დაამზადეს 106.751 ტონა ციტრუსი.

ამ საქმეში თავი გამოიჩინეს ლეღვას, მუხაესტატეს, კვირიკეს, ალამბარის, ახალსოფლის, ახალშენის, გონიოს, თხილნარის, სალიბაურის კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების მშრომელებმა.

ციტრუსის დამზადება გრძელდება. მეციტრუსეების გადაწყვეტილებაა სოციალისტური ვალდებულების — 120 ათასი ტონის გადამეტებით დაამზადონ 40 ათასი ტონა ციტრუსი.

ეს რედაქციას აცნობეს საქართველოს კომპარტიის აჭარის საოლქო კომიტეტის პირველმა მდივანმა ვ. პაპუნიძემ და აჭარის ასსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ ი. უნგიაძემ.

ᲒᲔᲒᲛᲐ ᲨᲔᲡᲠᲣᲚᲔᲡ

ᲐᲑᲐᲨᲘᲡᲐ და ჩხოროწყუს რაიონების მეცხოველეებმა, რომლებიც ფერმის პროდუქციის წარმოებისა და დამზადების გადიდებისათვის გაშლილ სოციალისტურ შეჯიბრებაში არიან ჩაბმული, პირველი დეკემბრისათვის გადამეტებით შეასრულეს მეთერთმეტე ხუთწლედის პირველი წლის გეგმები.

აბაშის რაიონის ფერმის მუშაკებმა საგეგმო 2.350 ტონის ნაცვლად სახელმწიფოს მიჰყიდეს 2.381 ტონა ხორცი, ხოლო რძის ჩაბარების წლიურ გეგმას 1.171 ტონით გადაჭარბეს. ეს პროდუქტები შარშანდელ შესაბამის პერიოდთან შედარებით ა.ობით ტონით მეტია დამზადებული. რაიონს რეალიზებული აქვს კვერცხის დამზადების წლიური გეგმაც.

ხორცის დამზადების საქმეში დიდ წარმატებას მიაღწიეს ჩხოროწყუელმა მეცხოველეებმა, რომლებიც ფერმებში ფართოდ ნერგავენ პოლუტყვის ინტენსიური სუქების მეთოდს. მათ მიერ წლიულს სახელმწიფოსათვის ჩაბარებული მსხვილფეხა რქიანი პოლუტყვის საშუალო წონა შესაბამის რესპუბლიკურ მაჩვენებელს 41 კილოგრამით აღემატება. ამის წყალობითაც არის, რომ რაიონმა ხორცის დამზადების წლიური გეგმა 900 ცენტნერის გადამეტებით შეასრულა. აქ გადაჭარბებით არის რეალიზებული რძისა და კვერცხის სახელმწიფოსათვის მიყიდვის წლიური გეგმებიც.

„კომუნისტის“ კორ.

ᲡᲡᲠ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲨᲔᲥᲛᲜᲘᲡ 60 ᲬᲚᲘᲡ ᲗᲐᲕᲡ—60 ᲓᲐᲛᲙᲕᲠᲔᲚᲣᲠᲘ ᲙᲕᲘᲠᲐ!

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝ—ᲡᲐᲘᲣᲑᲘᲚᲔᲝ ᲕᲐᲮᲢᲖᲔ

ᲠᲝᲛᲘᲗ ᲐᲓᲘᲓᲝᲗ ᲐᲛᲨᲝᲑᲚᲝ!

ᲡᲔᲖᲝᲜᲘ დამთავრდა — სეზონი იწყება. ამიტომ, თუმცა საბჭოთა კონსტიტუციის სახელობის ჩაის საბჭოთა მეურნეობაში წელს პლანტაციის საშუალო მოსავლიანობა 500 კილოგრამით გაიზარდა, სოფლის კომუნისტებს მიაჩნიათ, რომ ეს ზღვარი არ არის. აქ მათი ინიციატივით შექმნილმა მექანიზებულმა კომპლექსურმა ბრიგადებმა გადაწყვიტეს მეთერთმეტე ხუთწლედის მეორე წლის სეზონში კიდევ 500 კილოგრამით გაეზარდათ ჩაის სრულმოსავლიანი პლანტაციების საშუალო მოსავლიანობა.

ეს საკითხი განიხილეს იმ ინიციატივასთან დაკავშირებით, რომელიც მშრომელებმა წამოიწყეს დევიზით: „სსრ კავშირის შექმნის 60 წლის თავს — 60 დამკვრელური კვირა!“ განსაზღვრონ წარმოების გამოუყენებელი რეზერვები, რათა თითოეული ბრიგადა, ყოველი აგრეგატი ამოავითვე შეუდგეს ნაკისრი მაღალი სოციალისტური ვალდებულებების შესრულებას — ასე აყენებს ამოცანას საბჭოთა მეურნეობის 50 კომუნისტი პარტიული ბიუროს მდივნის აგრონომ ე. ერისთავის მეთაურობით.

ᲠᲔᲖᲔᲠᲕᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲧᲔᲜᲔᲑᲘᲗ

პარტიული ბიუროს თანამიმდევრულად ისწრაფვის აამაღლოს კომუნისტთა აქტიურობა, მათი ავანგარდიული როლი კოლექტივში. კრებებსა და სხდომებზე ხშირად ისმენენ კომუნისტთა ანგარიშებს გეგმებისა და სოციალისტური ვალდებულებების შესრულების შესახებ. თავის მუშაობაში პარტიბიურო დიდ ადგილს უთმობს მიღებულ გადაწყვეტილებათა შესრულების კონტროლს.

ამან მნიშვნელოვან წილად განსაზღვრა მეურნეობის მიღწევები. საბჭოთა მეურნეობის კოლექტივმა წარმატებით გაანაღდა მეთერთმეტე ხუთწლედის პირველი წლის გეგმა და სოციალისტური ორგანიზაციებთან ერთად განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობს წარმოების ეფექტიანობის ამაღლებას და შრომის ნაყოფიერების ზრდას. კერძოდ, მეურნეობაში განზრახული აქვთ მოიყვანონ უხვი მოსავალი არა პლანტაციების ფართობის გადიდების ხარჯზე, არამედ თითოეულ ჰექტარზე ჩაის ფოთლის მოსავლიანობის ამაღლების გზით, მექანიზაციის საშუალებათა მაქსიმალური გამოყენებით. საბჭოთა მეურნეობის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების პერსპექტიულ გეგმაში შეტანილია კორეკტივები სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1981 წლის ნოემბრის პლენუმის გადაწყვეტილებათა შესაბამისად, მეთერთმეტე ხუთწლედის მეორე წელს გადაწყდა ჩაის ფოთლის მოსავალი 6 ათას ტონამდე გაზარდონ.

ᲠᲔᲖᲔᲠᲕᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲧᲔᲜᲔᲑᲘᲗ

ᲡᲙᲙᲠ ცენტრალური კომიტეტის ნოემბრის პლენუმზე ლ. ი. ბრეჟნევმა დაწვრილებით ილაპარაკა სათბობ-ენერგეტიკული კომპლექსის განვითარების პრობლემებზე და ხაზგასმით აღნიშნა, რომ ეს პრობლემები მთელ სახალხო მეურნეობას ეხება.

ჩვენს რესპუბლიკაში მეათე ხუთწლედში ენერგოსისტემის სიმძლავრენი 1,5 მილიონი კილოვატით გაიზარდა, მაგრამ ამ მხრივ კვლავ ბევრი ამოცანაა გადასაწყვეტი.

ამჟამად მთელი დატვირთვით მუშაობს ენგურის ჰიდროელექტროსადგურის ხუთი აგრეგატი. ჭვარის ხეობაში დამკვრელური ტემპით აგებენ თაღოვან კაშხალს. საპროექტო სიმაღლემდე დარჩა 40 მეტრზე ცოტა მეტი. კაშხალში ჩაწყობილია ათასობით კუბური მეტრი განსაკუთრებით მტკიცე ბეტონი.

ᲡᲣᲠᲐᲗᲘᲗ: ენგურის მოწინავე ჰიდროშენებლები, სოციალისტური შეჯიბრების მოწინავენი (მარცხნიდან): მ. ხორავა, ა. მელიქოვი, ა. ბიბლაია, გ. შამუგია და ზ. არქანია.

ი. ᲭᲝᲮᲝᲜᲔᲚᲘᲫᲘᲡ ფოტო.

ᲓᲘᲓᲘ ᲞᲚᲐᲜᲒᲐᲪᲘᲘᲡ ᲡᲐᲒᲖᲣᲠᲘ

ᲣᲧᲠᲫᲜᲘᲡ უნიკალური ჯიშების ალექსანდროულისა და მუჯურეთულის ნამყენების გამოყვანას შეუდგა ამბროლაურის რაიონის სოფელ ზედა ჭყვიშში შექმნილი სანერგე მეურნეობა. ყურძნის ამ ძვირფას ჯიშებს, რომლებიდანაც აქ ოდითგან აყენებენ სამარკო ღვინოებს ალექსანდროულსა და ფაროდ ცნობილ ბუნებრივ ტკბილ ხვანჭკარას, ათი ჰექტარი უკავია. მეურნეობა, სადაც თავი მოუყარეს ვაზის მყნობის საუკეთესო სპეციალისტებს, წელიწადში დაახლოებით ორ მილიონ ნერგს გამოიყვანს. ეს რაიონის კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებს საშუალებას მისცემს გაადიდონ ზვრების ფართობი, რომლის პროდუქცია თავისი საგემოვნო და სურნელოვანი თვისებებით სამართლიანად ითვლება ერთ-ერთ საუკეთესოდ საბჭოთა ღვინოებს შორის.

ხვანჭკარას მარტო რაჭაში, უმთავრესად რაონის ხეობაში ამზადებენ. მის საუკეთესო ნიმუშებს აყენებენ ხვანჭკარაში, ჭრებალოსა და ბუგეულში. რაონის ზომიერი ჰავა, ნეშომპალა — კარბონატული ნიადაგი კარგად უხდება ალექსანდროულის ჯიშის ვაზს. მაგრამ ალექსანდროული — რაჭის ძირითადი წითელი ჯიში, ქართული ვაზის სხვა ჯიშებთან შედარებით მცირემოსავლიანია. ახლა ძვირფასი ნედლეულის წარმოების ზრდას აღწევენ ფართობების გადიდებით. როგორც საქინფორმის კორესპონდენტს მებაღეობის, მევენახეობისა და მეღვინეობის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორმა ნ. ჩხარტიშვილმა უთხრა, ქართველი მეცნიერები მუშაობენ ალექსანდროულის ჯიშის უხვმოსავლიანი კლონების გამოსაყვანად.

მეთერთმეტე ხუთწლედში ამბროლაურის რაიონი ერთნახევარჯერ გაზრდის ალექსანდროულისა და მუჯურეთულის ჯიშის ყურძნის წარმოებას. ახლახან ამ ჯიშების ყურძნიდან რაიონის მეღვინეებმა დაიწყეს ახალი ღვინის — ბარაკონის წარმოება. (საქინფორმი).

ᲒᲔᲒᲛᲐ ᲨᲔᲐᲡᲠᲣᲚᲔᲡ

ᲐᲑᲐᲨᲘᲡᲐ და ჩხოროწყუს რაიონების მეცხოველეებმა, რომლებიც ფერმის პროდუქციის წარმოებისა და დამზადების გადიდებისათვის გაშლილ სოციალისტურ შეჯიბრებაში არიან ჩაბმული, პირველი დეკემბრისათვის გადამეტებით შეასრულეს მეთერთმეტე ხუთწლედის პირველი წლის გეგმები.

აბაშის რაიონის ფერმის მუშაკებმა საგეგმო 2.350 ტონის ნაცვლად სახელმწიფოს მიჰყიდეს 2.381 ტონა ხორცი, ხოლო რძის ჩაბარების წლიურ გეგმას 1.171 ტონით გადაჭარბეს. ეს პროდუქტები შარშანდელ შესაბამის პერიოდთან შედარებით ა.ობით ტონით მეტია დამზადებული. რაიონს რეალიზებული აქვს კვერცხის დამზადების წლიური გეგმაც.

ხორცის დამზადების საქმეში დიდ წარმატებას მიაღწიეს ჩხოროწყუელმა მეცხოველეებმა, რომლებიც ფერმებში ფართოდ ნერგავენ პოლუტყვის ინტენსიური სუქების მეთოდს. მათ მიერ წლიულს სახელმწიფოსათვის ჩაბარებული მსხვილფეხა რქიანი პოლუტყვის საშუალო წონა შესაბამის რესპუბლიკურ მაჩვენებელს 41 კილოგრამით აღემატება. ამის წყალობითაც არის, რომ რაიონმა ხორცის დამზადების წლიური გეგმა 900 ცენტნერის გადამეტებით შეასრულა. აქ გადაჭარბებით არის რეალიზებული რძისა და კვერცხის სახელმწიფოსათვის მიყიდვის წლიური გეგმებიც.

„კომუნისტის“ კორ.

ᲚᲔᲜᲘᲜᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲚᲔᲜᲘᲜᲘᲖᲛᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ

ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲓᲘᲚᲘᲐ ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევის წიგნი „ლენინისა და ლენინიზმის შესახებ“

კრებულში შევიდა ლეონიდ ილიას ძის გამონათქვამები ვ. ი. ლენინსა და ლენინიზმზე, რომლებიც მოცემულია სხვადასხვა წლების გამოსვლებში, მოხსენებებში, სიტყვებში, სტატიებსა და მისალმებებში.

წიგნში ხაზგასმულია, რომ ლენინის აზრი, საზოგადოებრივი განვითარების ლენინისეული ანალიზის სიღრმე და შორსმჭვრეტელობა, ლენინის მეთოდი, მისი მუშაობის სტილი, იყო, არის და მუდამ იქნება მისი დიადი საქმის ყველა გამგრძობლისათვის ჩაუქრობელი შუქურა, სამიდო ორიენტირი, ბრძენი მრჩეველი თანამედროვე ცხოვრების გაგებაში, იმ პრობლემების გადაწყვეტაში, რომლებიც ჩვენს ეპოქაში წამოიჭრება სოციალიზმისათვის მებრძოლების, სოციალიზმისა და კომუნიზმის მშენებლების წინაშე. „ამიტომ, — წერს კრებულის წინასიტყვაობაში ლეონიდ ილიას ძე ბრეჟნევი, — იმის გაცნობა, თუ როგორ გამოიყენება ლენინის იდეების იარაღი, როგორ ხორციელდება ლენინის ანდერძი საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის პრაქტიკაში, ეფიქრობ, მეტად საინტერესო და სასარგებლო იქნება როგორც საბჭოთა ადამიანებისათვის — კომუნისტური მშენებლობის აქტიური მონაწილეებისა და განსაკუთრებით ახალგაზრდობისათვის, ისე საზღვარგარეთის მკითხველთა გარკვეული წრისთვისაც“.

წიგნი გამოუშვა პოლიტგამომცემლობამ და დაბეჭდა გამომცემლობა „გორკოვსკაია პრავდას“ სტამბამ. (საკდესი).

ᲧᲣᲠᲐᲓᲦᲔᲑᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲘᲡᲐ ᲔᲙᲝᲚᲝᲒᲘᲘᲡ ᲞᲠᲝᲑᲚᲔᲛᲔᲑᲘ

11 ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲔᲠᲘᲡ საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტისა და სკკპ ცენტრალურ კომიტეტთან არსებული მარქსიზმ-ლენინიზმის ინსტიტუტის მიერ მოწყობილი სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია „მარქსიზმ-ლენინიზმი და ეკოლოგიის აქტუალური პრობლემები“ მუშაობას განაგრძობდა სექციების მიხედვით.

პირველმა სექციამ სკკპ ცენტრალურ კომიტეტთან არსებული მარქსიზმ-ლენინიზმის ინსტიტუტის მეცნიერული კომუნიზმის განყოფილების გამგის, ფილოსოფიის მეცნიერებათა დოქტორის პროფესორ Ა. Ა. ᲚᲝᲞᲐᲢᲐᲨᲘᲡ თავმჯდომარეობით განიხილა გარემოს დაცვის სოციალურ-ეკონომიკური პრობლემები.

ამ წრის საკითხებისადმი მიძღვნილი საინტერესო ინფორმაციებით გამოვიდნენ სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიისა და სსრ კავშირის ჰიდრომეტეოროლოგიის და გარემოს კონტროლის სახელმწიფო კომიტეტის მონიტორინგის ლაბორატორიის, ეკოლოგიურ-ეკონომიკური სისტემებისა და კლიმატის მათემატიკური ანალიზის განყოფილების გამგე, ფიზიკა-მათემატიკის მეცნიერებათა დოქტორი პროფესორი Შ. Ო. ᲐᲜᲢᲝᲜᲝᲕᲘᲡᲘ, საქართველოს სსრ სატყეო მეურნეობის სამინისტროს ვ. ზ. გულისაშვილის სახელობის მთის მეტყევეობის ინსტიტუტის დირექტორი, სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი პროფესორი გ. ნ. ᲒᲝᲒᲐᲕᲘᲠᲘ, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმთან არსებული საწარმოო ძალებისა და ბუნებრივი რესურსების შემსწავლელი კომისიის განყოფილების გამგე, ეკონომიკის მეცნიერებათა კანდიდატი თ. Ა. ᲚᲐᲖᲘᲫᲔ, სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის ამერიკის შეერთებული შტატებისა და კანადის ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი, ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატი დოკენტი Გ. Ს. ᲑᲝᲠᲘᲜᲘ, საქართველოს სსრ სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიწათმოქმედების ინსტიტუტის დირექტორი, სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა კანდიდატი Მ. Გ. ᲧᲕᲘᲜᲯᲘᲚᲘᲐ, სსრ კავშირის იუნესკოს საქმეთა კომისიის მეცნიერების სექტორის გამგე, საგანგებო და სრულუფლებიანი დესპანი ნ. Მ. ᲙᲐᲜᲐᲕᲘᲐ და სხვები.

კონფერენციის მეორე სექციის მონაწილეთა გამოსვლების თემა იყო ეკოლოგიის ბიოლოგიური ასპექტები. ამ სექციის მუშაობას ხელმძღვანელობდა სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის სოციალურ-ეკონომიკური პრობლემების ინსტიტუტის დირექტორის მოადგილე ნ. Ა. ᲗᲝᲚᲝᲜᲔᲚᲘᲫᲔ, ᲒᲐᲑᲠᲘᲔᲚᲘᲫᲔ, ᲒᲐᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘᲐ ᲭᲐᲠᲑᲘ ᲛᲠᲐᲕᲐᲚᲒᲕᲐᲚᲝᲒᲝᲜᲝᲑᲘᲡ, ᲛᲔᲪᲘᲔᲠᲘᲣᲚᲘ ᲫᲐᲚᲔᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲨᲔᲡᲐᲑᲐᲛᲘᲡᲘ ᲓᲐᲪᲕᲘᲡ ᲛᲔᲗᲝᲓᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲡᲔᲑᲣᲚᲘ ᲜᲐᲚᲘᲠᲘᲡᲮᲛᲝᲑᲘᲡ ᲓᲐ ᲨᲔᲤᲐᲡᲔᲑᲘᲡ ᲞᲠᲝᲑᲚᲔᲛᲔᲑᲘ.

ᲧᲕᲔᲚᲐᲤᲔᲠᲖᲔ ᲫᲕᲘᲠᲤᲐᲡᲘᲐ ᲛᲨᲕᲘᲓᲝᲑᲐ

„ᲓᲐᲔ, მუდამ იყოს მშვიდობა! იგი ძალიან სჭირდებათ საბჭოთა ადამიანებს, დედამიწის ყველა ჰაეროსან ადამიანს!“ — ამ დევიზით ჩაიარა 10 დეკემბერს თბილისში მშვიდობის მომხრეთა მეექვსე რესპუბლიკურმა კონფერენციამ, რომელიც მიეძღვნა საქართველოს მშვიდობის დაცვის რესპუბლიკური კომიტეტის შექმნის 30-ე წლისთავს.

კონფერენციის საპატიო მონაწილედ ერთსულოვნად აირჩიეს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ᲐᲛᲮᲐᲜᲐᲒᲘᲡ ᲒᲘᲠᲩᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ.

კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობდა სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის წევრი, საბჭოთა კავშირის მშვიდობის დაცვის კომიტეტის თავმჯდომარე, მშვიდობის მსოფლიო საბჭოს ვიცე-პრეზიდენტი, საბჭოთა კავშირის გმირი, აკადემიკოსი ᲔᲓᲣᲐᲠᲓᲘᲡ ᲒᲘᲠᲩᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ.

კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობდა სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ᲐᲑᲔᲚᲘᲡ ᲛᲔᲠᲙᲕᲘᲚᲐᲫᲘᲡ.

აკადემიკოსმა ᲔᲓᲣᲐᲠᲓᲘᲡ ᲒᲘᲠᲩᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ მოხსენებაში „საბჭოთა საქართველოს“ ოსტატის თანაშემწე, სოციალისტური შრომის გმირი ᲕᲐᲮᲢᲐᲜᲒᲘ ᲑᲔᲚᲐᲫᲘᲡ ᲛᲔᲛᲠᲗᲚᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲐ, ᲐᲮᲡᲜᲐ ᲞᲝᲢᲝᲠᲘᲡ ᲥᲐᲚᲐᲥᲘᲡ ᲮᲔᲓᲘᲡᲐᲜᲘᲡ ᲛᲔᲠᲘᲢᲝᲠᲘᲣᲛᲘᲡ ᲗᲐᲕᲛᲯᲓᲝᲛᲐᲠᲔ ᲐᲛᲮᲐᲜᲐᲒᲘ Ლ. Ი. ᲑᲠᲔᲟᲜᲔᲕᲘᲡ.

კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობდა სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის წევრი, საბჭოთა კავშირის მშვიდობის დაცვის კომიტეტის თავმჯდომარე, მშვიდობის მსოფლიო საბჭოს ვიცე-პრეზიდენტი, საბჭოთა კავშირის გმირი, აკადემიკოსი Ე. Კ. ᲤᲘᲝᲓᲝᲠᲝᲕᲘ.

მშვიდობის დაცვის რესპუბლიკური კომიტეტის საქმიანობის შესახებ ილაპარაკა მისმა თავმჯდომარემ, პროფესორმა Ა. Დ. ᲐᲚᲔᲥᲡᲘᲫᲔ.

საქართველოს მშვიდობის დაცვის კომიტეტი, აღნიშნა მან, თავის მუშაობას წარმართავს დროის მოთხოვნების შესაბამისად. 80-იანი წლების ამოცანებს შორის არის ის, რომ შეიქმნას საწარმოებსა და დაწესებულებებში საბჭოთა კავშირის მშვიდობის ფონდის ხელმძღვანელობა კომისიები, მშვიდობის დაცვის კომიტეტები აფხაზეთის ასს რესპუბლიკაში, აჭარის ასს რესპუბლიკაში, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქში, ქალაქ ქუთაისში.

მოხსენების გამო გამართულ კამათში მონაწილეობდნენ რესპუბლიკის მეცნიერებათა აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი ნ. Ა. ᲚᲐᲜᲓᲘᲐ, საბჭოთა ქალების რესპუბლიკური კომიტეტის თავმჯდომარე, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი ნ. Ა. ᲯᲐᲕᲐᲮᲘᲨᲕᲘᲚᲘ, კამეოლ-მაუდის კომბინატის „საბჭოთა საქართველოს“ ოსტატი თანაშემწე, სოციალისტური შრომის გმირი ვ. Ბ. ᲥᲔᲛᲐᲫᲘᲡᲘ, აფხაზი პოეტი ნ. Ტ. ᲙᲕᲘᲜᲬᲘᲫᲔ, ᲯᲐᲠᲐᲚᲐᲫᲘᲡ საბჭოთა კავშირის ჩემპიონი ნ. Გ. ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲘᲐ და სხვები.

— მშვიდობის მომხრეთა მოძრაობის ინიციატორები, — თქვა აკადემიკოსმა Ე. ᲙᲣ ᲤᲘᲝᲓᲝᲠᲝᲕᲘᲡ, — არიან სხვადასხვა ასაკის პროფესიის, სარწმუნოების, პოლიტიკური მრწამსის ადამიანები. მათ აერთიანებს გონების ბმა, რომელიც გაისმა უდიდესი საშიშროების — ომის საფრთხის მომენტში. იგი ამოძრავებს ადამიანებს, რომლებიც მშვიდობის მარშებს აწყობენ ევროპის, ამერიკის, აზიის გზებზე. მოძრაობის ასეთი მასშტაბი მსოფლიოში ჯერ არ ყოფილა.

აკადემიკოსმა Ე. Კ. ᲤᲘᲝᲓᲝᲠᲝᲕᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲛᲨᲕᲘᲓᲝᲑᲘᲡ ᲓᲐᲪᲕᲘᲡ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲘᲗ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲛᲨᲕᲘᲓᲝᲑᲘᲡ ᲓᲐᲪᲕᲘᲡ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲘᲗ ᲒᲐᲜᲐᲪᲮᲐᲓᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ.

ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲐᲠᲡᲔᲑᲣᲚᲘ ᲜᲐᲚᲘᲠᲘᲡᲮᲛᲝᲑᲘᲡ ᲓᲐ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲐᲠᲡᲔᲑᲣᲚᲘ ᲞᲠᲝᲑᲚᲔᲛᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲛᲘᲗᲘᲗᲔᲑᲣᲚᲘ ᲘᲚᲐᲞᲐᲠᲐᲯᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ, ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲡᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲞᲠᲔᲖᲘᲓᲘᲣᲛᲘᲡ ᲗᲐᲕᲛᲯᲓᲝᲛᲐᲠᲔ ᲒᲘᲠᲩᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲝᲐᲓᲒᲘᲚᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲘᲗ

პარტიული ქრონიკა

კომუნისტთა ინიციატივით

თბილისი. („კომუნისტის“ კორ.). აბრეშუმის საწარმოო გაერთიანების პარტიულმა კომიტეტმა სპეციალური კომპლექსური პროგრამა შეიმუშავა საწარმოს ახალგაზრდა კადრების ხელშეწყობისათვის. კომუნისტთა ინიციატივით აქ შეიქმნა კადრების საზოგადოებრივი განყოფილება.

ახალგაზრდა წარმოების მუშაკები საამქროთა სკოლებში იცნობიან შრომის მოწინავე მეთოდებს. პარტიულ კომიტეტთან ფუნქციონირებს დამრიგებელთა საბჭო, რომელიც თვალყურს ადევნებს, თუ როგორ ოსტატდებიან და იმაღლებენ კვალიფიკაციას ახალგაზრდები.

ამას წინათ პარტიულმა კომიტეტმა შეადგინა ანკეტა — „შენი საწარმო შენი სახლია“. მასზე გაცემულმა პასუხებმა უფრო სრულად გამოავლინა გაერთიანების ახალგაზრდების ფიქრები, მოთხოვნილებანი, სურვილები. გამოკითხვის შედეგები განიხილეს პარტიული კომიტეტის, პროფკავშირის საფბრიკო კომიტეტისა და ადმინისტრაციის წარმომადგენელთა გაერთიანებულ სხდომაზე. ამ განხილვის შედეგების მიხედვით კორეტქტივები შეიტანეს გაერთიანების კოლეტქტივის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების გეგმაში.

ბ. ალექსიძე.

პროპაგანდისტთა სკოლები

თბილისი. ყველა რაიონში შეიქმნა პოლიტიკური და ეკონომიკური განათლების სისტემის პროპაგანდისტთა საყრდენი სკოლები. აქ ოსტატობას იმაღლებს ათასობით პარტიული აქტივისტი — სხვადასხვა პროფესიის წარმომადგენლები. ამ სკოლების მუშაობას წარმართავს საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტიკური განათლების რესპუბლიკური სახლი, რომელიც ქმნის მეთოდიკურ დამხმარე სახელმძღვანელოებს, ამუშავებს რეკომენდაციებს, აზოგადებს მოწინავე გამოცდილებას.

პროპაგანდისტებს კვალიფიკაციის ამაღლებაში ხელს უწყობს აგრეთვე მუდმივმოქმედი სემინარები. ისინი დარგობრივი პრინციპით არის ჩამოყალიბებული, რაც შესაძლებელს ხდის უკეთ დაუკავშირონ კოლექტივების საწარმოო ამოცანები მარქსისტულ-ლენინური თეორიის შესწავლას.

ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევის სიტყვა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ნოემბრის პლენუმზე, აგრეთვე ამხანაგ ე. ა. შევარდნაძის მოხსენება საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის IV პლენუმზე საუკეთესო სახელმძღვანელოა ყველასათვის, ვისაც სახალხო მეურნეობასთან აქვს საქმე.

ამ პლენუმების მასალებიდან და საერთოდაც კარგად არის ცნობილი, რომ სოფლის მეურნეობაში წარმოების შედეგები და შრომის ნაყოფიერების დონე მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული ბუნებრივ პირობებზე, უწინარესად კი ნიადაგის ნაყოფიერებაზე, განსხვავებული ხარისხის ნიადაგებზე; იმ შემთხვევაშიც კი, როცა დანარჩენი ფაქტორები ერთნაირია, თანაბრად დახარჯული შრომა არათანაბარ შედეგს იძლევა. კ. მარქსი ამის შესახებ მიუთითებდა: „შრომა არ არის ერთადერთი წყარო მის მიერ წარმოებული სახმარი ღირებულებისა, ნივთიერი სიმდიდრისა. როგორც ვილიამ პეტი ამბობს, შრომა სიმდიდრის მამაა და მიწა მისი დედა“. ამასთან შეიძლება მიწა დიდნაყოფიერი იყოს, მაგრამ არახელსაყრელი მდებარეობის გამო ნაკლებ ეფექტს იძლეოდეს, ან პირიქით.

მარქსიზმის კლასიკოსების ამ დებულებებს განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება თანამედროვე პირობებში, როდესაც პარტიამ ჩვენი ქვეყნის სურსათით უზრუნველყოფის დიდი პროგრამა დასახა. სკკპ XXVI ყრილობამ საშიროდ ცნო მოემზადებინა და მეთერთმეტე ხუთწლიან გეგმაში შეეტანა კომპლექსური სასურსათო პროგრამა, რომლის განხორციელებაში წვლილის შეტანა ყოველი საბჭოთა ადამიანის საპატიო მოვალეობაა.

თანამედროვე ეტაპზე სოფლის მეურნეობის სწრაფი ტემპით განვითარებისა და სასურსათო პროგრამის ოპტიმალურად გადაჭრის აუცილებელი პირობაა მიწის ფონდის სტრუქტურის გაუმჯობესება (მაღალინტენსიური სავარგულების ხვედრითი წილის ზრდა), მისი რაციონალურად გამოყენებისა და უარყოფითი ბუნებრივი პირობებისაგან დაცვის ღონისძიებათა განხორციელება. ეს მოთხოვნები დღის წესრიგში აყენებს უწინარეს ყოვლისა მიწის ბუნებრივი, სამეურნეო და სამართლებრივი მდგომარეობის შესახებ სარწმუნო მონაცემების მოპოვებას, მისი მოვლა-პატრონობის გაუმჯობესებას, მეცნიერულად დასაბუთებული თესლბრუნვების დანერგვას, ახალი მიწების ათვისებას, ბუნებრივი საკვები სავარგულების გაუმჯობესებას, სამელიორაციო ღონისძიებების განხორციელებას და სხვა.

მიწის ფონდების აღრიცხვა და ეფექტიანად გამოყენების დაგეგმვა, სოფლის მეურნეობის პროდუქციის დიდი რაოდენობით მიღებასთან ერთად, ხელს უწყობს მიწის ხარისხისა და ნაყოფიერების გაუმჯობესებას. ცნობილია, რომ სასოფლო-სამეურნეო საკარგულების ნაყოფიერებას განსაზღვრავს მცენარისთვის შესათვისებელი საკვები ნივთიერებებისა და ტენის არსებობა, რაც ნიადაგის ობიექტურ, მაგრამ ადამიანის ზემოქმედებით მუდმივად ცვალებად თვისებას წარმოადგენს.

ღონისძიებათა ციკლში, რომელიც ხელს უწყობს ნიადაგის ნაყოფიერების მომატებას, განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება მის დაცვას უარყოფითი ბუნებრივი პირობების — ქარისმიერი და წყლისმიერი ეროზიისაგან. დადგენილია, რომ ეროზიული პროცესები 40-70 პროცენტით აძლიერებს სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მოსავლიანობას. რესპუბლიკაში კი ასეთი ფართობები საკმაოდაა. მეწამთმოწყობის საპროექტო ინსტიტუტის მიერ ამ მიმართებით შესრულებულმა საშუშაოებმა გვიჩვენეს, რომ რესპუბლიკის სასოფლო-სამეურნეო საწარმოებში ყველა ზემოთ ჩამოთვლილი პირობა დარღვეულია. შესწავლილია 20 საწარმო. აღმოჩნდა, რომ თესლბრუნვები ან მთლიანად უგულებელყოფილია, ან დანერგილია შიდასამეურნეო მეწამთმოწყობის პროექტების უხეში დარღვევით. კერძოდ, თესლბრუნვის მინდვრებში აშენებენ მრავალწლოვან ნარგავებს, დაკარგულია მინდვრის სამიჯნე ბოძები, არ ითესება მრავალწლოვანი ბალახები, არ ივსება თესლბრუნვის რეგისტრაციის წიგნები, არ ხდება თესვის დამთავრების შემდეგ თესლბრუნვის მინდვრებში კულტურათა ნათესების განლაგების შესწავლა და ა. შ. მაგალითად, სიღნაღის რაიონის „ნუკრიანის კოლმეურნეობა „ლენინის ანდერძში“ რვამინდვრიანი თესლბრუნვა დაპროექტებულია 1979 წელს. პირველ მინდორში (95 ჰექტარზე) პროექტით გათვალისწინებული სამარცვლე სიმინდის ნათესი მთლიანად არ არის უზრუნველყოფილი სპეციალური მანქანა-იარაღებით.

სოციალისტური სოფლის მეურნეობის განვითარების ისტორია გვიჩვენებს, რომ ნიადაგის ნაყოფიერების ზრდის ერთ-ერთი ძირითადი პირობაა მიწებიდ მელიორაცია ამ სიტყვის ფართო გაგებით. მელიორაციაში იგულისხმება სამუშაოთა მთელი კომპლექსი, რომლის შედეგად მიწას რაციონალურად ვიყენებთ და ამასთან დიდდება სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ეკონომიკური ეფექტიანობა. სსრ კავშირის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1981-1985 წლებისა და 1990 წლამდე პერიოდის ძირითად მიმართულებებში ხაზგასმით არის მითითებული, რომ აგროსამრეწველო კომპლექსის განვითარების ძირითადი პირობაა მელიორაციის შემდგომი განვითარება, რომ უნდა მივაღწიოთ სარწყავი და დაშრობილი მიწების გამოყენების ეფექტიანობის ყოველმხრივ ამაღლებას. ამ ამოცანის შესასრულებლად საქართველოში მიმდინარე ხუთწლედში უნდა გასარწყავდეს 60 ათასი ჰექტარი მიწა, მათ შორის 24 ათასი ჰექტარი ვენახი და 20 ათასი ჰექტარი ხეხილის ბაღები. დიდი სამუშაოებია გათვალისწინებული ჭარბტენიანი და დაჭაობებული ფართობების დასაშრობად, რომელთა მოცულობა ბევრად გადაჭარბებს გასული ხუთწლედის მოცულობას და მიაღწევს 632 მილიონ მანეთს.

სამელიორაციო სამუშაოების დადგენა-შესრულების დროს მეტი ყურადღება უნდა დავუთმოთ მათი ფართობების შერჩევას. უწინარესად ყურადღება უნდა მიექცეს ეკონომიკური ეფექტის გაანგარიშებას, რაც მიწათმოქმედების საფუძველია საფუძველია. სასურველია დაინერგოს ბალტიისპირეთის, ბელორუსიისა და სხვა რესპუბლიკების გამოცდილება, სადაც სამელიორაციო სამუშაოებს აწარმოებენ მიწის ხარისხის განსაზღვრის შემდეგ და ყოველგვარი პროექტი ხორციელდება მიწათმოწყობის საპროექტო ინსტიტუტის სათანადო ვიზის შემდეგ. ამით თავიდან ავიცილებთ მცირე ნაყოფიერი ფართობების ათვისებას, რაც მცირე ფონდუკუგებას და დიდი რაოდენობით თანხების უყაირათოდ ხარჯვას იწვევს. ზოგჯერ კი ისეთ ფართობებს აშრობენ, რომლებიც უპერსპექტივოა.

ნიადაგის ნაყოფიერებისა და მიწათმოქმედების კულტურის ამაღლების ერთ-ერთი მძლავრი ფაქტორი მეცნიერულად დასაბუთებული თესლბრუნვების დამუშავება და დანერგვაა. მეცნიერების მიერ დადგენილია, რომ მიწა უმაღლეს ეფექტს იძლევა ნათესი ფართობების სწორი სტრუქტურის, კულტურათა რაციონალური გადაადგილებისა და თესლბრუნვებს დანერგვის შედეგად. კულტურათა სწორი მორიგეობა თესლბრუნვის მინდვრებში აუმჯობესებს ნიადაგის სტრუქტურას და ზრდის მასში ორგანულ ნივთიერებათა მარაგს. სამწუხაროდ, მიწათმოწყობის საპროექტო ინსტიტუტის მიერ ამ მიმართებით შესრულებულმა სამუშაოებმა გვიჩვენეს, რომ რესპუბლიკის სასოფლო-სამეურნეო საწარმოებში ყველა ზემოთ ჩამოთვლილი პირობა დარღვეულია. შესწავლილია 20 საწარმო. აღმოჩნდა, რომ თესლბრუნვები ან მთლიანად უგულებელყოფილია, ან დანერგილია შიდასამეურნეო მეწამთმოწყობის პროექტების უხეში დარღვევით. კერძოდ, თესლბრუნვის მინდვრებში აშენებენ მრავალწლოვან ნარგავებს, დაკარგულია მინდვრის სამიჯნე ბოძები, არ ითესება მრავალწლოვანი ბალახები, არ ივსება თესლბრუნვის რეგისტრაციის წიგნები, არ ხდება თესვის დამთავრების შემდეგ თესლბრუნვის მინდვრებში კულტურათა ნათესების განლაგების შესწავლა და ა. შ. მაგალითად, სიღნაღის რაიონის „ნუკრიანის კოლმეურნეობა „ლენინის ანდერძში“ რვამინდვრიანი თესლბრუნვა დაპროექტებულია 1979 წელს. პირველ მინდორში (95 ჰექტარზე) პროექტით გათვალისწინებული სამარცვლე სიმინდის ნაცვლად დათესილია საშემოდგომო ხორბალი; მესამე მინდორში (84 ჰექტარზე) მზესუმზირას ნაცვლად — საშემოდგომო ქერი; მერვე მინდორში (105 ჰექტარზე) მრავალწლოვანი ბალახების მაგივრად — საშემოდგომო ხორბალი. ანალოგიური მდგომარეობა იყო ამავე რაიონის ანაგისა და ბოდბის კოლმეურნეობებში.

უკანასკნელი წლების ანალიზმა გვიჩვენა, რომ ნათესი ფართობების 17-18 პროცენტი უკავია საშემოდგომო ხორბალს, 7-8 პროცენტი — საგაზაფხულო ქერს, 6 პროცენტამდე — სამარცვლე სიმინდსა და ტექნიკურ კულტურებს, 7-8 პროცენტი — კარტოფილსა და ბოსტნეულ-ბაღჩეულს, 37 პროცენტამდე — საკვებ კულტურებს და ა. შ. აქედან ცხადია, რომ რესპუბლიკის სასოფლო-სამეურნეო საწარმოებში თესლბრუნვების დასანერგავად ყოველგვარი ობიექტური პირობები აქვთ.

იმასთან დაკავშირებით, რომ რესპუბლიკის სასოფლო-სამეურნეო სავარგულებში ბუნებრივ საკვებ სავარგულებს საკმაო ფართობი უჭირავს, დიდი მნიშვნელობა ენიჭება მათი პროდუქტიულობის გადიდების და რაციონალურად გამოყენების საკითხებს, ეს კი სათიბ-საძოვრების ძირეულ და ზედაპირულ გაუმჯობესებასთან ერთად კულტურული საძოვრების მოწყობასაც მოითხოვს.

როგორც პრაქტიკამ გვიჩვენა, პროექტების შედგენისა და განხორციელების დროს დადგენილ წესებს არ იცავდნენ. 1973-1979 წლებში ინსტიტუტმა შეადგინა 10 რაიონის 108 ობიექტის ძირეული გაუმჯობესების პროექტი. მთელი რიგი ნაკლოვანებების გამო პროექტი წელს გადაკეთდა. ამასთან არ შეიძლება არ აღინიშნოს სასოფლო-სამეურნეო საწარმოებისა და რაიონების სოფლტექნიკის განყოფილებების სქემიანობაში არსებული სერიოზული ნაკლოვანებები, რომლებიც სამუშაოს არჩევენ არა იმის მიხედვით, თუ რა ეფექტის მოტანა შეუძლია საერთოდ სოფლის მეურნეობისათვის, არამედ იმის მიხედვით, თუ რა ეფექტს მისცემს ეს სამუშაო წარმოებას. ამიტომაც ხდება, რომ ძირეული გაუმჯობესების პროექტების შედგენა-განხორციელება ძალიან ძნელდება. მას კი უდიდესი მნიშვნელობა აქვს განსაკუთრებით სამხრეთ საქართველოს რაიონებისათვის, სადაც დიდი სათიბ-საძოვრებია, რომელთა გაუმჯობესება ამ რეგიონში მეცხოველეობას მყარი საკვები ბაზით უზრუნველყოფს.

მიწის რესურსების რაციონალური გამოყენების, მათი ბუნებრივი, სამეურნეო და სამართლებრივი მდგომარეობის შესახებ სანდო ცნობების მიღების სისტემაში ერთ-ერთი მთავარი ადგილი უკავია სახელმწიფო მიწის კადასტრს. სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების მიწის კანონმდებლობის ძირითად საფუძვლებში მითითებულია, რომ „მიწის რესურსების რაციონალური გამოყენების უზრუნველსაყოფად ადგენენ მიწის კადასტრს, რომელიც შეიცავს სარწმუნო და საჭირო ყველა ცნობას მიწების ბუნებრივი, სამეურნეო და სამართლებრივი მდგომარეობის შესახებ“. ამიტომ მიწის კადასტრის შედგენას უკანასკნელ პერიოდში განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა. მიღებულია სპეციალური დადგენილება. ამ დადგენილებითა და ქვეყნის სადირექტივო ორგანოების მითითებების შესაბამისად მეთორმეტე ხუთწლედის ყველა დეტალის დაგეგმვა მთლიანად მიწის კადასტრის მონაცემების საფუძველზე უნდა განხორციელდეს, რადგან სასოფლო-სამეურნეო წარმოების დაგეგმვის არსებული პრაქტიკა მთლიანად ვერ ითვალისწინებს მიწის ნაყოფიერებას და სხვა ბუნებრივ პირობებს. ეს კი ხელს უშლის ფართობის ერთეულიდან მაქსიმალური პროდუქციის მიღებას მინიმალური დანახარჯებით.

მიწის კადასტრის შედგენამ და მისი მონაცემების პრაქტიკულ საქმიანობაში დანერგვამ ხელი უნდა შეუწყოს თანამედროვე პერიოდში სოფლის მეურნეობის წინაშე მდგარი ისეთი მნიშვნელოვანი საკითხების გადაწყვეტას, როგორიცაა:

მაწამთმოქმედების დასაბუთებული სისტემების შემუშავება, მიწის სავარგულების ათვისება, ტრანსფორმაცია და გაუმჯობესება;

ცალკეულ სასოფლო-სამეურნეო საწარმოებსა და ადმინისტრაციულ რაიონებში სამეურნეო საქმიანობის მიღწეული დონის ანალიზი და მისი ეკონომიკური ეფექტიანობის განსაზღვრა. ეს პირობა აუცილებელია აგრეთვე შინაგანი რეზერვების გამოვლენისა და სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის წარმოების ზრდისათვის;

სოფლის მეურნეობის ძირითად ფონდებში მიწის გათვალისწინება, რაც ერთდროულად ხელს შეუწყობს სოფლის მეურნეობაში გამოსაყენებელი მიწებისადმი უპასუხისმგებლო დამოკიდებულებასთან ბრძოლას;

სასოფლო-სამეურნეო წარმოების დაგეგმვის პრაქტიკის სრულყოფა ყველა დონეზე.

ჩვენ, ცხადია იმის მტკიცებას არ ვაპირებთ, თითქოს თანამედროვე ეტაპზე სასოფლო-სამეურნეო წარმოების დაგეგმვის ყველა მტკივნეული საკითხის გადაწყვეტა მხოლოდ მიწის შეფასების მონაცემების გამოყენებით შეიძლებოდეს, მაგრამ იგი აუცილებლად შეუწყობს ხელს სამეურნეობათაშორისო კოოპერირებისა და აგროსამრეწველო ინტეგრაციის ბაზაზე სასოფლო-სამეურნეო წარმოების სპეციალიზაციისა და კონცენტრაციის გაღრმავებას სოფლის მეურნეობაში ერთნაირი შრომისათვის თანაბარ ანაზღაურებას, სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის წარმოებისა და დაგეგმვის სრულყოფას, სახელმწიფო შესყიდვის გეგმებისა და ფასების დიფერენციერებას, სასოფლო-სამეურნეო საწარმოთა გამთანაბრებას და ა. შ.

ცნობილია, რომ სასოფლო-სამეურნეო საწარმოებს არათანაბარ ბუნებრივ პირობებში უხდებათ სამეურნეო საქმიანობა, როგორც ცალკეული რაიონებს, ისე თვით მათ საზღვრებშიც. კი. მაგალითად, თეთრი წყაროს რაიონის მეურნეობათა ნიადაგურ-კლიმატური მონაცემების ანალიზმა გვიჩვენა, რომ მანგლისის, კოდის და თეთრი წყაროს მეურნეობების სახნავი ფართობები ერთმანეთისაგან რადიკალურად განსხვავდება ნაყოფიერებისა და ადგილმდებარეობის მიხედვით. თეთრი წყაროს მეურნეობის სახნავები, რელიეფის მიხედვით, ასეა განლაგებული: სახნავის 41,4 პროცენტი — 0-2 გრადუს დაქანებაზე, 30,8 პროცენტი — 2-5 გრადუსზე, 20,8 პროცენტი — 5-10 გრადუსზე, 4,9 პროცენტი— 10-15 გრადუსზე და 2,1 პროცენტი — 15 გრადუსზე ზევით. მანგლისის მერძევეობის საბჭოთა მეურნეობაში ეს მაჩვენებლები შესაბამისად 16,4; 22,4; 38,1; 16,7 და 6,4 პროცენტია. ეს პირობა სხვა ფაქტორებთან ერთად განსაზღვრავს ნიადაგის ბუნებრივი ნაყოფიერების დონეს. ასბალიანი სისტემის დროს თეთრი წყაროს მეურნეობაში იგი 70 ბალს უდრის, მანგლისის მეურნეობაში — 62 ბალს, კოდის მეურნეობაში —41 ბალს და ა. შ. ანალოგიური მდგომარეობაა მრავალწლოვანი ნარგავებით დაკავებულ და ბუნებრივი საკვები სავარგულების ფართობებში.

ამასთან, ამ შემთხვევაში, ერთი გარემოებაც არ უნდა. დაგვავიწყდეს. იმავე მეურნეობებში ეკონომიკურ-ორგანიზაციული ფაქტორების გათვალისწინებით ნიადაგების შეფასების დროს სურათი საგრძნობლად იცვლება და ხშირად ნაკლებად ნაყოფიერ მიწებზე მდებარე საწარმოები უფრო უკეთეს შედეგს აღწევენ.

სამეურნეო საქმიანობაში ნიადაგის ხარისხის გავლენა უფრო მკვეთრად ვლინდება რეგიონებისა და ცალკეული ადმინისტრაციული რაიონების საწარმოთა შედარების დროს. უკანასკნელი წლების მონაცემების ანალიზმა გვიჩვენა, რომ წითელწყაროს რაიონის ზემო ქედის კოლმეურნეობაში ერთ ჰექტარ სასოფლო-სამეურნეო სავარგულებზე მიიღეს 252 მანეთის პროდუქცია, ხოლო ერთ ჰექტარ სახნავზე გადაანგარიშებით მერცენარეობიდან 195 მანეთის პროდუქცია მოიწიეს. მთლიანი პროდუქცია ერთ კაცდღეზე 53,3 მანეთს უდრის, ხოლო მერცენარეობიდან ერთ კაცდღეზე 33,8 მანეთის პროდუქციაა მიღებული. თიანეთის რაიონის სიმონიანთხევის კოლმეურნეობაში კი შესაბამისად ეს მაჩვენებლები 120; 34; 16,2 და 0,51 მანეთს უდრიდა. გურჯაანის რაიონის ველისციხის კოლმეურნეობაში ანალოგიური მაჩვენებლები — 3.900; 368; 32 და 36 მანეთს, ხოლო დუშეთის რაიონის არაგვისპირის საბჭოთა მეურნეობაში შესაბამისად — 360; 76; 13 და 14 მანეთს.

ანალოგიური მდგომარეობაა დასავლეთ საქართველოს პირობებშიც. მახარაძის რაიონის ნატანების კოლმეურნეობაში ერთ ჰექტარ სავარგულზე მიიღეს 2.448 მანეთის პროდუქცია, აქედან მემცენარეობაში — 2.180 მანეთი; ერთ კაცდღეზე აწარმოეს 23 მანეთის პროდუქცია.

როგორც ეს მონაცემები გვიჩვენებენ, უკეთეს ბუნებრივ პირობებში მდებარე საწარმოებში შემოსავალი და შესაბამისად შრომის ანაზღაურებაც მეტია.

აქედან ცხადი ხდება, რომ სასოფლო-სამეურნეო წარმოებისგეგმების დადგენა და სახელმწიფოსათვის პროდუქტების მიყიდვის ფასების დიფერენცირება აუცილებლად უნდა ეყრდნობოდეს მიწის ხარისხობრივი შეფასების მონაცემებს, რაც მისი რაციონალური გამოყენებისა და პარტიის მიერ დასახული სასურსათო პროგრამის განხორციელების ერთ-ერთ მძლავრ იარაღად უნდა იქცეს.

რა მდგომარეობაა ამ მხრივ ჩვენს რესპუბლიკაში?

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დადგენილებისა და საერთო-საკავშირო მეთოდიკის მოთხოვნათა სრული გათვალისწინებით შედგენილია საქართველოს ძირითადი მიწაათმოქმედების რაიონების (64 ადმინისტრაციული რაიონი) მიწის კადასტრის პირველი ტური დოკუმენტაცია, რომელიც მოწონებულია სსრ კავშირის სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ. მაგრამ ისიც უნდა ითქვას, რომ აღნიშნული დოკუმენტაცია სრულყოფა-კორექტურას მოითხოვს შემდეგი ძირითადი მიზეზების გამო: დაზუსტებული არ არის საერთო საკავშირო მეთოდიკა; რესპუბლიკის მიწის კადასტრის პირველი ტური შესრულებულია მანამდე არსებული ნიადაგური გამოკვლევებისა და საგეგმო კარტოგრაფიული მასალების საფუძველზე, რომელიც მთლიანად ვერ აკმაყოფილებს მიწის კადასტრის შედგენის მოთხოვნას; როგორც მთლიანად ინსტიტუტი, ისე მიწის კადასტრის განყოფილება დაკომპლექტებული არ არის საკმაო რაოდენობის კვალიფიციური კადრებით, რადგან ინსტიტუტი განიცდის სამუშაო ფართობის სიმცირეს.

იმედი გვაქვს, რესპუბლიკის ხელმძღვანელი ორგანოების დახმარებით ინსტიტუტის ადმინისტრაციული შენობა მთლიანად გამოთავისუფლდება და ინსტიტუტს შესაძლებლობა ექნება დაკომპლექტოს ყველა განყოფილება მაღალკვალიფიციური კადრებით. ეს კი, თავის მხრივ, მიწის კადასტრის, მიწის რესურსების გამოყენების გენერალური სქემებისა და სხვა პროექტების მაღალ დონეზე შესრულების შესაძლებლობას მოგვცემს.

მიწის დაცვისა და გაუმჯობესების პრობლემა მოითხოვს, მისი გამოყენების პერსპექტიული დაგეგმვის გაუმჯობესებას თანამედროვე მოთხოვნათა დონეზე, „რაც მიწის რესურსების გამოყენების გენერალური სქემის შედგენით უნდა გადაწყდეს. საბჭოთა კავშირის, მათ შორის ჩვენი რესპუბლიკის მასშტაბით უკანასკნელ პერიოდში შედენილია რაიონული სქემების დამუშავების საკმაოდ დიდი გამოცდილება. კერძოდ, რესპუბლიკაში უკვე დამუშავებულია წითელწყაროს, ჩოხატაურის, გორის, კასპის, ქარელის, გუდაუთის და საჩხერის რაიონების სქემები. მალე დამთავრდება ზნაურის, ცხინვალის, ჯავისა და ლენინგორის რაიონების სქემები, რომელთა წარმოებაში დანერგავ-პროექტების დამუშავების პარალელურად მიმდინარეობს.

აქვე ყურადღება უნდა გავამახვილოთ იმაზე, რომ გაუმჯობესებას მოითხოვს ყოველგვარი პროექტების შედგენის ხარისხი, რომლებიც მიწასთან, მის გამოყენებასთან არის დაკავშირებული; ამას ხელი უნდა შეუწყონ რესპუბლიკის სადირექტივო ორგანოებმა და მიწათმოწყობის საპროექტო ინსტიტუტის სპეციალისტთა შესწავლისა და სათანადო დასკვნის უქონლად არც ერთ უწყებას არ დართონ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულებისთვის ახალი მიწების გამოყოფის ნება (როგორც ეს სხვა რესპუბლიკებში არის დანერგილი და მთავრობის სათანადო დადგენილებით დაკანონებული).

ა. ჩარქსელიანი,
რესპუბლიკური მიწათმოწყობის სახელმწიფო საპროექტო ინსტიტუტის დირექტორი, დოცენტი.

რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის მილამდიდავ საამქრო დამონტაჟდა ახალი ტექნოლოგიური ხაზი, რომელიც 89-დან 1 მილიმეტრამდე ალუმინით დაფარული მილების გამოსაშვებ არის გათვალისწინებული. ალუმინით დაფარული მილების მეგობა თუთიით დაფარულთან. შედარებით 10-ჯერ იზრდება და 1 ჯერ იაფი ჯდება. სიახლის ავტორები არიან ქარხნის დირექტორი ო. სულაძე, მილამდიდავი საამქროს უფროსი მ. ჩივაძე და ინ მოების უფროსი მ. ენუქაშვილი.

სურათზე: ახალი ტექნოლოგიური ხაზის მოწინავე ოპერატორ ტექნოლოგები. (მარცხნიდან): თ. დვალიშვილი, ი. წიკლაურ მ. ენუქაშვილი (წარმოების უფროსი).

თ. ნიკოლაიშვილის ფოტო.

კრიტიკული გამოსვლის შემ

„კომუნისტს“ უპასუხებენ

საქართველოს კომპარტიის საჩხერის რაიონული კომიტეტი

„**ჯრუშს** მიხედვა სჭირდება“ — ამ სათაურით წლეულს 4 ოქტომბერს გაზეთ „კომუნისტის“ ფურცლებზე დაიბეჭდა წერილი, რომელიც ეხებოდა ჯრუჭის სამონასტრო კომპლექსის მოვლა-პატრონობის საქმეში არსებულ ნაკლოვანებებს.

ამასთან დაკავშირებით საქართველოს კომპარტიის საჩხერის რაიკომის პირველმა მდივანმა ე. ჩიხლაძემ რედაქციას აცნობა.

წერილში აღნიშნული ფაქტები სინამდვილეა, კრიტიკული წერილის გამოქვეყნების შემდეგ გარკვეული მუშაობა შესრულდა არსებული ნაკლოვანებების გამოსასწორებლად, კერძოდ, გაიწმინდა და მოწესრიგდა ტაძრის ინტერიერი და კომპლექსის ტერიტორია.

გარდა ამისა, აღნიშნული საკითხის გამო საქართველოს კომპარტიის საჩხერის რაიკომის ბიუროს მიერ შექმნილმა კომისიამ კულტურის ძეგლთა დაცვის რესპუბლიკური ინსპექციის წარმომადგენელთან ერთად შეამოწმა არსებული მდგომარეობა და ძეგლთა დაცვის მთავარ სამეცნიერო-საწარმოო სამმართველოს შესაბამის საწარმოო სახელოსნოს სთხოვა ძეგლის გასამგრებელი და აღდგენითი სამუშაოების შესრულება.

საქართველოს კომპარტიის საჩხერის რაიკომის ბიუროს თავის მხრივ იმსჯელა და დასახა ღონისძიებანი რაიონის კულტურისა და ისტორიული ძეგლების მოვლა-პატრონობის შემდგომი გაუმჯობესებისათვის. კულტურის ძეგლთა დაცვის საქმეში სათანადო კონტროლის დაუწესებლობისთვის მკაცრად იქნა გაფრთხილებული კულტურის განყოფილების გამგე უ. ჩიკვილაძე.

საქართველოს კომპარტიის ბათუმის საქალაქო კომიტეტი

ფლეულს, 3 სექტემბერს გაზეთ „კომუნისტში“ გამოქვეყნებულ რ. გორგაძის წერილში „რომ შეგვუნახოთ შთამომავლობას“ მოყვანილი იყო ისტორიული ძეგლის — ბათუმის კათოლიკური ეკლესიისადმი უსულგულო დამოკიდებულების ფაქტები.

როგორც საქართველოს პარტიის ბათუმის საქალაქო მიტეტის მდივანმა დ. შანგალია ... ძემ გვაცნობა, წერილში ... ნულ ფაქტზე წინათაც იყო ... რაკი პრესაში, კერძოდ, „წლის 11 მაისს გაზეთ „საბ... აჭარაში“ და ამავე წლის 9 ... — „ლიტერატურულ საქართ... ში“.

საქმის ამჟამინდელი ვითარ... ასეთია: სსრ კავშირის მინისტ... საბჭოს სტანდარტების [illegible] **წიფო კომიტეტის თავმჯდომ... სსრ კავშირის უმაღლესი საბ... დეპუტატის ამხ. ვ. ბოიკოცოვ... სსრ კავშირის უმაღლესი საბ... დეპუტატის, სსრ კავშირის ... ლხო არტისტის ლ. ჭყონია... უალო ჩარევის შედეგად** [illegible] **ძავ... ლაბორატორიისათვის** [illegible] **მელიც შეზიზნულია ეკლ... შენდება 2180 ათასი მანეთ... ერთო ღირებულების ახალი ... ნობა და იგი უახლოეს მომავ... დასრულდება.**

კათოლიკური ეკლესიის [illegible] **ბის გამოთავისუფლების შ... კეთილმოწყობის სამუშაოებს... სრულებს სტანდარტების ... ლმწიფო კომიტეტი, მათივე ... სრებით შეიძენენ ორგანს.**

ცეკავშირის გამგეობა

ავტომტრანსპორტის [illegible] **პატრონობაში არსებულ ნაკ... ნებებს ეხებოდა ჩვენს გა... დაბეჭდილი წერილი „დრო... ტორანსპორტი, პერსპექ... ბი“. ამის გამო ცეკავშირის ... გეობის თავმჯდომარის მოა... გ. შოთნიაშვილი რედ... სწერს:**

ცეკავშირის თბილისის ... სატრანსპორტო საწარმოს ... ნებით ღამის საათებში მძღ... საცოვრებელ სახლებთან ... მანქანების დგომისა და ... დარღვევებისათვის თანანეთ... ტოკოლონის უფროსი ე. ... შური და ამავე კოლონის ... ნიკოსი ა. ჯამარაული განთ... ფლებული არიან საკუშაო... ხოლო ახალციხის ავტოსატ... პორტო საწარმოს მძღოლ... აბულაძეს გამოეცხადა სამ... საყვედური უკანასკნელი ... თხილებში.

აღნიშნული საკითხი განიხ... ცეკავშირის გამგეობის სხდ... რომლის დადგენილებით სა... მის ყველა ავტოტრანსპორ... მფლობელ ორგანიზაცია-საწ... თა ხელმძღვანელები მკაც... იქნენ გაფრთხილებულნი, ... ასეთ დარღვევათა განმეორ... შემთხვევაში სასტიკად და... ბიან.

ᲒᲐᲜᲕᲐᲮᲝᲠᲪᲘᲔᲚᲝᲗ ᲡᲙᲙᲙ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲜᲝᲔᲛᲑᲠᲘᲡ ᲙᲚᲔᲜᲣᲛᲘᲡ ᲒᲐᲓᲐᲬᲧᲕᲔᲢᲘᲚᲔᲑᲘ!

მიწაა ჩვენი მარჩენალი

ᲘᲓᲔᲝᲚᲝᲒᲘᲣᲠᲘ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲐ:

პრაქტიკა, გამოცდილება, პროგლემები

კოლექტივი, ფაქტი და მართვის ხელოვნება

ყოველი კოლექტივის ზრდა-განვითარებაში, მასში ჯანსაღი მორალურ-ფსიქოლოგიური კლიმატის დამკვიდრებაში მნიშვნელოვან როლს ასრულებს ხელმძღვანელის ტაქტი. სწორედ ტაქტი უნარჩუნებს ყოველი რანგის ხელმძღვანელს ზომიერების გრძნობას ადამიანებთან ურთიერთობაში. ტაქტიანად იქცევა, უწინარეს ყოვლისა, ის ხელმძღვანელი, რომელსაც საკუთარი თავის მართვა შეუძლია, არ აჰყვება ხოლმე ემოციებს, აქვს ყოველგვარ სიტუაციაში თავშეკავებისა და საღი განსჯის უნარი.

ხელმძღვანელის ტაქტი ღრმა ფსიქოლოგიურ და პედაგოგიურ გავლენას ახდენს ადამიანებზე, იგი ითვალისწინებს მაღალზნეობრივ, ჰუმანურ დამოკიდებულებას ამხანაგებთან, გარშემო მყოფ ადამიანებთან და ვლინდება სხვადასხვა ფორმით. ტაქტიანად მოქცევა ნიშნავს ოპტიმალური გადაწყვეტილების გამონახვას მოცემულ, თუნდაც უაღრესად რთულ სიტუაციაში. ტაქტში ვლინდება ხელმძღვანელის მისწრაფება გამონახოს ადამიანებთან ურთიერთობაში შედარებით ოპტიმალური გზა მიზნის მისაღწევად. ტაქტიანი ხელმძღვანელი რჩება პრინციპული, შეურიგებელი ნაკლოვანებებისადმი, ამავე დროს კი ინარჩუნებს კარგ ამხანაგურ ურთიერთობ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულება

საქალაქო გაზეთ „ქუთაისის“ საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით დაჯილდოების შესახებ

მშრომელთა კომუნისტურ აღზრდაში, სახალხო-სამეურნეო გეგმებისა და სოციალისტურ ვალდებულებათა შესასრულებლად შრომითი კოლექტივების დარაზმვაში აქტიური მონაწილეობისათვის და პირველი ნომრის გამოსვლის მე-60 წლისთავთან დაკავშირებით საქალაქო გაზეთი „ქუთაისი“ დაჯილდოდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის სიგელით.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე
პ. გილაშვილი.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი
თ. ლაშქარაშვილი.

თბილისი. 1981 წლის 10 დეკემბერი.

«ქუთაისი» 60 წლისაა

1921 წელს გამოვიდა გაზეთ „ქუთაისის“ წინამორბედის — „შუშა და გლეხის“ პირველი ნომერი. „ქუთაისი“ ქალაქის სოციალისტური აღშენებლობის მეისტორიე გაზეთია.

რამდენი სიკეთე მოუტანია ჩვენს ქალაქს განვლილმა ექვსმოციანმა წელმა, დიად ისტორიულ გარდაქმნათა განუმეორებელმა ეპოქამ.

ჩვენი ქვეყნის მაგისტრალებს ერავს ქუთაისური ავტომობილი „ოლნიდა“, კოლმეურნეთა დიდი დამხმარე გახდა ალაური მცენარეგამარიტანი ტრაქტორი, ქვეყნის ერთ-ერთ უპირველეს საწარმოებს ემსახურება მძლავრი ნავთობსაქაჩი მოწყობილობა, ...ვალს იტაცებს ქუთაისურ აბრეშუმის ქსოვილი, რეზინტექნიკურ ნაკეთობათა, ლითოფონის ...ირნების და ასობით სხვა დასახელების პროდუქცია, რომელთა ...ერთო მოცულობის 33,4 პროცენტი სახელმწიფო ხარისხის ნიშნით გამოდის. ქუთაისის სამრეველო პროდუქცია დღეს იგზავნება სსრ კავშირის ყველა მოძმე რესპუბლიკასა და პლანეტის 80-ზე მეტ ქვეყანაში.

...ად აიზიდა. მრავალსართულიანი საცხოვრებელი სახლები, დაშენებდა ახალი მაგისტრალები, ...ვეენდა და პარკები; ქუთაისში ...ბრად ეწყობა საკავშირო და ...ესპუბლიკურ მასშტაბის სიმპოზიუმები, ინტერნაციონალური მეგობრობის დღეები, პოეზიის დღეები...

მე-19 საუკუნის მიწურულს ...ულწრფელად წუხდა ქართველი ...ერის მეგობარი არტურ ლაისტი, ...ომ „ქუთაისში არ ჰყავავის ხელოვნება, არც მუსიკა და არც ...ბატვრობა...“ დღეს ქუთაისში ...ეფენილნირებს სამი სახელმწიფო თეატრი, საქართველოს თეატრალური საზოგადოების განყოფილება, სახვითი ხელოვნების გალერეა, მხატვართა და მწერალთა შემოქმედებითი კავშირები, ...ესკალურ და საშუალო ზოგადსაგანმათლებლო დაწესებულებათა ფართო ქსელი, უმაღლესი სასწავლებლები...

უკანასკნელ წლებში ქალაქს შეემატა პოლიტექნიკური ინსტიტუტი, მასწავლებელთა დახელოვნების ინსტიტუტი, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ქვეგანაყოფები, ლაბორატორიები, ეკონომიკურ-სოციალური პრობლემების შემსწავლელი განყოფილება, რამდენიმე სკოლა, პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებელი, ბიბლიოთეკა, სახვითი ხელოვნების გალერეა, ლიტერატურულ-მხატვრული ალმანახი „განთიადი“, გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველოს“ ფილიალი, სახელმწიფო ორკესტრი და სხვ.

„ქუთაისი“ (მისი წინამორბედია „წითელი ვარსკვლავი“, „ლენინის გზით“, „შუშა და კოლმეურნე“, „სტალინელი“, „ინდუსტრიული ქუთაისი“) ყოველთვის ბრძოლისა და შრომის წინახაზზე იყო, ეძიებდა, აშენებდა, ქნიდა, პარტიული, პუბლიცისტური მგზნებარებით ილაშქრებდა ყოველივე დრომოჭმულის წინააღმდეგ, ბურჟუაზიული იდეოლოგიის გადმონაშთების, მეშჩანობისა და ობიეატელობის, სოციალისტური მართლწესრიგის დამრღვევთა წინააღმდეგ, ილაშქრებდა მწვავედ და ღრმად, მტაიცე პარტიული პოზიციებიდან.

„შუშა და გლეხის“ პირველი რედაქტორი იყო ცნობილი რევოლუციონერი, პუბლიცისტი და სახელმწიფო მოღვაწე ვალია ბახტაძე. სხვადასხვა დროს „ქუთაისსა“ და მის წინამორბედთ რედაქტორობდნენ ი. ძაძამიე, ნ. ცხაკაია, პ. შელეგია, გ. მსხილაძე, გ. ჯიბლაძე, შ. ქურიძე, ვ. ლალიაშვილი, გ. ლებანიძე, შ. გაგოშიძე, გ. რუხაძე, ს. ფხაკაძე, მ. ჯავახაძე, გ. მეფისაშვილი.

საკავშირო სოციალისტურ შეჯიბრებაში შვიდგზის გამარჯვებული ქალაქის ქუთაისის გაზეთის მთავარ თემას მუდამ წარმოადგენს ქუთაისის მუშათა კლასი, ახალშენებლობები, კულტურა და ყოფაცხოვრება, ახალგაზრდობის კომუნისტური სულისკვეთებით აღზრდის პრობლემები.

განსაკუთრებული ხალისით, ენთუზიაზმით, პატრიოტული შემართებით ცხოვრობს და შრომობს თითოეული ქუთაისელი უკანასკნელ წლებში. პარტიის მართალ სიტყვას და საქმეს მართალი გულით მიჰყვა ხალხი.

ამ ერთიანობამ, ბოლო. წლებში ადამიანთა გუნება-განწყობილებაში მომხდარმა სასიკეთო გარდატეხამ ააღორძინა საქართველო, აღაშენა და დაამშვენა მისი ყოველი ქალაქი, დაბა და სოფელი. ბუნებრივია, ყოველივე ამან ფრთები შეასხა გაზეთ „ქუთაისსაც“, მის შემოქმედებითს კოლექტივს. ყოველი სიახლე ოპერატიულ ასახვას პოულობს გაზეთის ფურცლებზე.

ფეხბეჯნიერი გამოდგა ქალაქისათვის და, რა თქმა უნდა, ჩვენი გაზეთისთვისაც, მიმდინარე წელი. სამრეწველო საწარმოთა უმრავლესობამ ვადაზე ადრე და გადაჭარბებით შეასრულა მეთერმეტე ხუთწლედის სასტარტო წლის ყოველი თვის გეგმა.

სწორედ ამ წელს წარმატება ხვდა ქუთაისის ლადო მესხიშვილის სახელობის სახელმწიფო დრამატულ თეატრს მოსკოვში, ქუთაისმა ჩვეული სტუმართმოყვარეობით უმასპინძლა ინტერნაციონალური მეგობრობისა და მაიაკოვსკის. საკავშირო დღეებს.

ყოველ ქუთაისელს ახალი საგმირო საქმეებისათვის განაწყობს შრომის დიდების მემორიალის გახსნისადმი მიძღვნილ მიტინგზე სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატის, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივნის ამხანაგ ე. ა. შევარდნაძის სიტყვები: „ქუთაისი თავად არის ქალაქი-ძეგლი, ქალაქი — სამიათასსუთასწლოვანი ისტორიით და, ალბათ, დადგა დრო, ამ თარიღის ღირსეულად აღნიშვნაზე ვიფიქროთ“.

სწორედ ამ წელმა მოუტანა დიდი სიხარული სპორტის ქართველ გულშემატკივრებს, როდესაც „ტორპედოს“ ოსტატ ფუბბერთელთა გუნდი, თერმეტი წლის შემდეგ, კვლავ დაუბრუნდა უმაღლეს ლიგას...

ბუნებრივია, ამ გამარჯვებებში, როგორც ყოველთვის, თვალსაჩინო წვლილი მიუძღვით პარტიის საქალაქო კომიტეტისა და სახალხო დეპუტატთა საქალაქო საბჭოს ორგანოს — გაზეთ „ქუთაისის“, ქუთაისელ ჟურნალისტებს.

ქუთაისის კიდევ უკეთ მომავალს, მის გეგმებს, ბუნებრივია, შეესაფერისი იდეოლოგიური უზრუნველყოფა, ჩვენი გაზეთის, მისი ჟურნალისტების მებრძოლი, მართალი, შემტევი პოზიცია სჭირდება. კარგად გვესმის, რომ დიდი მონდომება, შემოქმედებითი ძიება და ინიციატივა საჭირო მშრომელი მასების შესაძლებლობათა მაქსიმალური მობილებისათვის, სკკპ XXVI ყრილობის, საქართველოს კომპარტიის XXVI ყრილობისა და ქუთაისის XXXIII პარტიული კონფერენციის საპროგრამო გადაწყვეტილებების პრაქტიკული განხორციელებისათვის.

ღრმა რწმენა გვაქვს, რომ 60 წლის იუბილარი გაზეთი „ქუთაისი“ ღირსეულად შეასრულებს კოლექტიური პროპაგანდისტის, კოლექტიური აგიტატორის და კოლექტიური ორგანიზატორის ლენინურ მისიას.

ს. ჟოგულია,
გაზეთ „ქუთაისის“ რედაქტორი.

მეცნიერება ჭვრეტს მომავალს

სამოცზე მეტი თვალსაჩინო საბჭოთა და საზღვარგარეთელი მეცნიერი და სპეციალისტი, მთელი რიგი საერთაშორისო ორგანიზაციისა და დაწესებულებების წარმომადგენლები მონაწილეობდნენ იუნესკოს საერთაშორისო სიმპოზიუმში, რომელმაც 11 დეკემბერს დაამთავრა მუშაობა თბილისში. სიმპოზიუმმა, რომელიც მოიწვივეს სსრ კავშირის მეცნიერებისა და ტექნიკის სახელმწიფო კომიტეტმა, სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიამ და სისტემური კვლევის საკავშირო სამეცნიერო-კვლევითმა ინსტიტუტმა იუნესკოს საქმიანობაში საბჭოთა ორგანიზაციების მონაწილეობის ფარგლებში, განიხილა პრობლემა „მეცნიერების პროგნოზირება და ადამიანის მოთხოვნილებანი“.

ხუთი დღის მანძილზე სიმპოზიუმის მონაწილენი იხილავდნენ აქტუალურ საკითხებს, რომლებიც დაკავშირებულია მეცნიერულ-ტექნიკური და სოციალური პროგრესის გზების განსაზღვრისას მეცნიერთა, მეცნიერული საზოგადოებრიობისა და პოლიტიკურ მოღვაწეთა მეცადინეობის კოორდინაციასთან.

მოისმინეს მოხსენებები, რომლებიც მიეძღვნა მეცნიერებისა და ადამიანის მოთხოვნილებათა ევოლუციის მეთოდოლოგიურ პრობლემებს, მათს პროგნოზირებაში მოდელების გამოყენებას, რობოტების დანერგვის გრძელვადიან პერსპექტივებს, მიკროპროცესების სოციალურ შედეგებს, მეცნიერებისა და ტექნიკის დარგში პროგნოზირებასა და შეფასების და ა. შ.

თბილისის შეჯვედრის მონაწილეთა ყურადღების ცენტრში იყო გლობალური განვითარების პერსპექტივების შეფასებისადმი მიძღვნილი მთელი რიგი დიდი პროექტების განხილვა, მათ შორის სსრ კავშირში მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესისა და მისი სოციალური შედეგების 20 წლის კომპლექსური პროგრამა, „გლობალური-2000“, რომელიც შესრულდა ამერიკის შეერთებულ შტატებში, პროექტი „ინტერფუტურისი“, რომელიც მომზადა ეკონომიკური თანამეგობრობისა და განვითარების ორგანიზაციის წევრი ქვეყნების მეცნიერთა ჯგუფმა, „თეორი წიგნი მეცნიერული გამოკვლევების შესახებ“, რომელიც შემქმნეს საფრანგეთის თვალსაჩინო მეცნიერებმა და სახელმწიფო მოღვაწეებმა.

სიმპოზიუმის დახურვის შემდეგ გაიმართა პრეს-კონფერენცია. ჟურნალისტთა კითხვებს უპასუხეს სიმპოზიუმის საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარემ, სსრ კავშირის მეცნიერებისა და ტექნიკის სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილემ აკადემიკოსმა ჯ. გვიშიანმა, საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილემ პროფესორმა ს. კაპიცამ, სისტემური კვლევის სრულიად საკავშირო სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის ლაბორატორიის გამგემ, ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორმა ვ. გელოვანმა, იუნესკოს ფიზიკის, მათემატიკისა და სადისციპლინათშორისო კვლევის განყოფილების დირექტორმა პროფესორმა ა. ფორტმ, გამოყენებითი სისტემური ანალიზის საერთაშორისო ინსტიტუტის დირექტორმა პროფესორმა კ. ჰოლინგმა, აკადემიკოსმა ი. მალეკკიმ (პოლონეთის სახალხო რესპუბლიკა), პროფესორმა დ. მედოუზმა (ამერიკის შეერთებული შტატები) და სხვებმა.

მათ კმაყოფილება გამოთქვეს საერთაშორისო სიმპოზიუმის შედეგების გამო, აღნიშნეს მისი მნიშვნელობა შემდგომი საერთაშორისო განვითარებისათვის არა მარტო მეცნიერული თვალსაზრისით, არამედ მშვიდობისა და მეცნიერულ-ტექნიკური თანამშრომლობის განტკიცებისათვისაც.

აღნიშნეს რა განხილულ საკითხთა მნიშვნელობა მეცნიერების პროგნოზირებისა და ადამიანის მოთხოვნილებათა თვალსაზრისით, მათ თქვეს, რომ სიმპოზიუმის მონაწილეებმა ერთსულოვნად დაუჭირეს მხარი გამალებული შეიარაღების შეზღუდვის აუცილებლობას, რადგან გლობალური პროექტის განხორციელება, სერსათით უზრუნველყოფის გუმანიტარებესების, მოსახლეობის განათლების ხარისხის ამაღლების, ეკოლოგიური კრიზისის თავიდან აცილების, კაცობრიობისათვის ...საარსებო მნიშვნელობის საკითხთა გადაწყვეტა შესაძლებელია მხოლოდ საყოველთაო მშვიდობის პირობებში. (საქინფორმი).

ფაქტები □ მოვლენები □ კომენტარი □ გამოსხმაურება

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებით ცხოვრობს და შრომობს თითოეული ქუთაისელი უკანასკნელ წლებში. პარტიის მართალ სიტყვას და საქმეს მართალი გულით მიჰყვა ხალხი.

ამ ერთიანობამ, ბოლო. წლებში ადამიანთა გუნება-განწყობილებაში მომხდარმა სასიკეთო გარდატეხამ ააღორძინა საქართველო, აღაშენა და დაამშვენა მისი ყოველი ქალაქი, დაბა და სოფელი. ბუნებრივია, ყოველივე ამან ფრთები შეასხა გაზეთ „ქუთაისსაც“, მის შემოქმედებითს კოლექტივს. ყოველი სიახლე ოპერატიულ ასახვას პოულობს გაზეთის ფურცლებზე.

ფეხბეჯნიერი გამოდგა ქალაქისათვის და, რა თქმა უნდა, ჩვენი გაზეთისთვისაც, მიმდინარე წელი. სამრეწველო საწარმოთა უმრავლესობამ ვადაზე ადრე და გადაჭარბებით შეასრულა მეთერმეტე ხუთწლედის სასტარტო წლის ყოველი თვის გეგმა.

სწორედ ამ წელს წარმატება ხვდა ქუთაისის ლადო მესხიშვილის სახელობის სახელმწიფო დრამატულ თეატრს მოსკოვში, ქუთაისმა ჩვეული სტუმართმოყვარეობით უმასპინძლა ინტერნაციონალური მეგობრობისა და მაიაკოვსკის. საკავშირო დღეებს.

ყოველ ქუთაისელს ახალი საგმირო საქმეებისათვის განაწყობს შრომის დიდების მემორიალის გახსნისადმი მიძღვნილ მიტინგზე სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატის, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივნის ამხანაგ ე. ა. შევარდნაძის სიტყვები: „ქუთაისი თავად არის ქალაქი-ძეგლი, ქალაქი — სამიათასსუთასწლოვანი ისტორიით და, ალბათ, დადგა დრო, ამ თარიღის ღირსეულად აღნიშვნაზე ვიფიქროთ“.

სწორედ ამ წელმა მოუტანა დიდი სიხარული სპორტის ქართველ გულშემატკივრებს, როდესაც „ტორპედოს“ ოსტატ ფუბბერთელთა გუნდი, თერმეტი წლის შემდეგ, კვლავ დაუბრუნდა უმაღლეს ლიგას...

ბუნებრივია, ამ გამარჯვებებში, როგორც ყოველთვის, თვალსაჩინო წვლილი მიუძღვით პარტიის საქალაქო კომიტეტისა და სახალხო დეპუტატთა საქალაქო საბჭოს ორგანოს — გაზეთ „ქუთაისის“, ქუთაისელ ჟურნალისტებს.

ქუთაისის კიდევ უკეთ მომავალს, მის გეგმებს, ბუნებრივია, შესაფერისი იდეოლოგიური უზრუნველყოფა, ჩვენი გაზეთის, მისი ჟურნალისტების მებრძოლი, მართალი, შემტევი პოზიცია სჭირდება. კარგად გვესმის, რომ დიდი მონდომება, შემოქმედებითი ძიება და ინიციატივა საჭირო მშრომელი მასების შესაძლებლობათა მაქსიმალური მობილებისათვის, სკკპ XXVI ყრილობის, საქართველოს კომპარტიის XXVI ყრილობისა და ქუთაისის XXXIII პარტიული კონფერენციის საპროგრამო გადაწყვეტილებების პრაქტიკული განხორციელებისათვის.

ღრმა რწმენა გვაქვს, რომ 60 წლის იუბილარი გაზეთი „ქუთაისი“ ღირსეულად შეასრულებს კოლექტიური პროპაგანდისტის, კოლექტიური აგიტატორის და კოლექტიური ორგანიზატორის ლენინურ მისიას.

ს. ჟოგულია,
გაზეთ „ქუთაისის“ რედაქტორი.

სქდესისა და ახალი ქმბების სქაგენტოს კორესპონდენტები გვაცნობინებენ

11 დეკემბერი

კვლავ დასავლეთის მიზეზით

დამთავრდა ვენის მოლაპარაკების 25-ე რაუნდი

ვენა. ვენის ჰოფბურგის სახლში დამთავრდა ცენტრალურ ევროპაში შეიარაღებული ძალების და შეიარაღების ორმხრივი შემცირების შესახებ მიმდინარე მოლაპარაკების 25-ე რაუნდი.

როგორც აქ გამართულ პრესკონფერენციაზე გამოაცხადეს, საბოლოო სხდომაზე გამოსვლისას სსრ კავშირის დელეგაციის მეთაურმა ვ. ვ. მიხაილოვმა სინანული გამოთქვა იმის გამო, რომ დასავლეთის მიზეზით მოლაპარაკებაზე ჯერაც ვერ გადაეწყვეტიათ განსახილველი პრობლემის ვერცერთი საკვანძო ასპექტი. ვენაში, თქვა მან, ერთმანეთს აწყდება საერთაშორისო პოლიტიკის ორი ხაზი. სოციალისტური თანამეგობრობის ქვეყნების კურსი, რომელიც მიზნად ისახავს საერთაშორისო დაძაბულობის შენელებას და გამალებული შეიარაღების შეკავებას ორი მხარის უშიშროების ინტერესების გათვალისწინებით, და ხაზი, რომელსაც ნატოს ქვეყნები ატარებენ. მას ახასიათებს ორივე მხარისათვის მისაღებ მორიგებათა საქმიანი ძიებისადმი ჭეშმარიტი მზადყოფნის უქონლობა, ცალმხრივ სამხედრო უპირატესობათა მოპოვების მოიმედეობა.

საბჭოთა წარმომადგენელმა აღნიშნა, თუ რაოდენ საჭიროა დააღწიონ თავი წარმოშობილი ჩიხს. ამის აუცილებლობა, აღნიშნა მან, კვლავ დადასტურდა გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკაში სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის ლ. ი. ბრეჟნევის ვიზიტის დროს დადასტურებულ ხელშეკრულებებს მონაწილე სახელმწიფოების საგარეოსაქმეთა მინისტრების კომიტეტის სხდომაზე.

ხელმძღვანელობენ რა ცენტრალურ ევროპაში აღმოსავლეთისა და დასავლეთს შორის ისტორიულად დამკვიდრებული დაახლოებითი ძალთა თანაფარდობით და მისი დარღვევის დაუშვებლობის აუცილებლობით, სოციალისტურ ქვეყნებს გონივრულად და შესაძლებლად მიაჩნიათ მოლაპარაკონ იმ ღონისძიებათა შესახებ, რომ ორივე მხარემ რადიკალურად ან, დასაწყისისათვის, თუნდაც ნაწილობრივ შეამციროს შეთანხმებულ რაიონში საშიში სამხედრო კონფრონტაციის დონე. ამასთან უსათუოდ უნდა იქნეს დაცული მხარეთა უშიშროებისათვის ზიანის მიუყენებლობის პრინციპი. სწორედ ასეთი მიზნების მიღწევას ისახავს სოციალისტური ქვეყნების ყველა წინადადება, რომლებიც მათ ვენაში წამოაყენეს.

გააუქმა რა ეს ინიციატივები, საბჭოთა დელეგაციის მეთაურმა აღნიშნა, რომ ისინი შეიცავენ მომავალი პირველი შეთანხმების ყველა უმნიშვნელოვანეს კომპონენტს და ქმნიან რეალური საფუძველს მისი ტექსტის დაფორმულებაზე გადასასვლელად. ასეთი მუშაობის დაწყების საჭიროება მოსწიფდა, მით უმეტეს, რომ უკვე არის მთელი წრე საკითხებისა, სადაც არსებობს მხარეთა ურთიერთგაგება ან პოზიციების მნიშვნელოვანი სიახლოვე.

ხელმძღვანელობს რა მოლაპარაკებაზე პროგრესის მიღწევის ხელშეწყობის მისწრაფებით, საბჭოთა დელეგაციამ გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის, პოლონეთის სახალხო რესპუბლიკისა და ჩეხოსლოვაკიის სოციალისტური რესპუბლიკის დელეგაციებთან ერთად შეიტანა ოფიციალური წინადადება შეუდგენენ მომავალი რაუნდის დაწყებისთანავე პრაქტიკულ მუშაობას შეთანხმების ტექსტზე და შექმნან ამ მიზნით სარედაქციო სამუშაო ჯგუფი.

სოციალისტურ ქვეყნებს, აღნიშნა საბჭოთა წარმომადგენელმა, რომლებმაც ასეთი წინადადება შემოიტანეს, კარგად ესმით, რომ არის პირველი შეთანხმების მთელი რიგი საკვანძო საკითხები, რომელთა მიმართ სოციალისტურმა ქვეყნებმა ყველაფერი იღონეს მათი ერთობლივი დადებითი გადაწყვეტის შესამსებუქებლად. მაგრამ ნატოს ქვეყნებს არ გაუციათ კონსტრუქციული პასუხი.

თუ დასავლეთის დელეგაციები გამოიჩენენ პოლიტიკურ მზადყოფნას და კეთილ ნებას რეალისტურ და თანასწორუფლებიან საფუძველზე ორივე მხარისათვის მისაღები მორიგების მისაღწევად, მაშინ პირველი შეთანხმება შეიძლება დაიდოს ახლო მომავალში. სოციალისტური ქვეყნები მზად არიან თავის მხრივ კვლავაც იღვაწონ ამ მიმართულებით.

● ზიმბაბვე

ამხილეს შეთქმულება

ლონდონი. როდეზიის რასისტულ-კოლონიური რეჟიმის უოფლი პრემიერ-მინისტრი სმიტი და ამ რესპუბლიკური ფრონტის თავკაცები, რომელიც ზიმბაბვეს თეთრკანიან მოქალაქეთა ნაწილს აერთიანებს, გეგმავენ „ძველი როდეზიის აღდგენას“. ამ მიზნით ისინი სახელმწიფო გადატრიალებას ამზადებდნენ. ეს განაცხადა ლონდონში „ტაიმისისათვის“ მიცემულ ინტერვიუში ზიმბაბვეს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრმა რ. მუგაბემ.

სმიტი და ფრონტის წევრთა ერთი ნაწილი ყოველნაირად ცდილობენ დაიბრუნონ ძალაუფლება და აწყობდნენ შეთქმულებას ზიმბაბვეს კანონიერი თავრობის წინააღმდეგ. დამოუკიდებლობის გამოცხადებიდან განვლილ ერთ წელიწადში, თქვა რ. მუგაბემ, ზიმბაბვეს ხელმძღვანელობამ ბევრი რამ გააკეთა ეროვნული ერთიანობის განსამტკიცებლად, მაგრამ თეთრკანიან მოქალაქეთა შორის არიან ძალები, რომლებიც აქტიურად ილაშქრებენ ეროვნული დაზავების პოლიტიკის წინააღმდეგ, რომელსაც თანამიმდევრულად ახორციელებს რესპუბლიკის მთავრობა.

სწორედ ეს დამნაშავე ელემენტები აწყობენ საბოტაჟის აქტებს, აღვივებენ ეროვნულ შუღლს.

რ. მუგაბემ განაცხადა, რომ მალე გამოქვეყნდება დაწერილობითი ცნობები გამომძიებლებული მთავრობის საწინააღმდეგო შეთქმულების შესახებ.

● ბელგია

ხელი მოაწერეს ოქმს

ბრიუსელი. ნატოს შტაბ-ბინაში აქ მიმდინარე ჩრდილოატლანტიკური ბლოკის საბჭოს სესიის მონაწილეებმა — 15 ქვეყნის საგარეო საქმეთა მინისტრებმა ხელი მოაწერეს ოქმს ესპანეთის ნატოს წევრად მიღების შესახებ.

ევროპის ქვეყნების, მათ შორის თვით ესპანეთის, დემოკრატიული საზოგადოებრიობა შეშფოთებით ხვდება აგრესიული ჩრდილოატლანტიკური ბლოკის შემდგომ გაფართოებას. ეს სერიოზული შეშფოთება გამოიხატა ესპანეთსა და მთელ რიგ დასავლეთევროპულ ქვეყნებში მასობრივი გამოსვლებით ამ სერიოზული ნაბიჯის წინააღმდეგ, რომელიც სრულიად არ შეესაბამება ევროპის ხალხთა მისწრაფებას, დაიცვან მშვიდობა კონტინენტზე.

ახლა ოქმს ესპანეთის ნატოში მიღების შესახებ რატიფიკაცია უნდა უყონ ბლოკის წევრი ქვეყნების პარლამენტებმა.

● ინგლისი

არ დავუშვათ ბირთვული ომი!

ბრიტანეთის კუნძულებზე ფართოვდება მოძრაობა თერმობირთვული კატასტროფის თავიდან აცილებისათვის, რომელსაც მსოფლიოს უქადის დასავლეთის და უწინარეს ყოვლისა ამერიკის შეერთებული შტატების მილიტარისტული წრეების აგრესიული კურსი. მილიონობით ინგლისელი მხარს უჭერს მშვიდობასა და დაძაბულობის შენელებას, ილაშქრებს გამალებული ბირთვული შეიარაღების ახალი რაუნდის წინააღმდეგ.

სურათზე: არნახული მასშტაბის ომის საწინააღმდეგო დემონსტრაცია გაიმართა ლონდონში.

● ახალი ზელანდია

შეიქმნა ახალი მთავრობა

კანბერა. ახალ ზელანდიაში შეიქმნა ახალი მთავრობა. მასში შევიდნენ მმართველი ეროვნული პარტიის წევრები, რომლებმაც გაიმარჯვეს ამას წინათ ქვეყანაში გამართულ პარლამენტის არჩევნებში. კაბინეტს კვლავ სათავეში ჩაუდგა ეროვნული პარტიის ლიდერი რობერტ მალდუნი, სადგურო სამეთა მინისტრად და საგარეო ვაჭრობის მინისტრად დანიშნულია უორენ კუპერი, რომელსაც წინა მთავრობაში ტურიზმისა და რეგიონალური განვითარების მინისტრის პოსტი ეკავა.

● გვატემალა

უტევენ რეჟიმს

სან-ხოსე. უკანასკნელ ხანს გვატემალის პატრიოტულმა ძალებმა მნიშვნელოვნად გააძლიერეს ბრძოლა დიქტატორული რეჟიმის წინააღმდეგ, რომელსაც მხარს უჭერს შეერთებული შტატები.

უკანასკნელი ორი დღის მანძილზე პატრიოტებს შეტაკებები ჰქონდათ არმიის ნაწილებთან. ბრძოლების დროს დაიხოცა გვატემალის არმიის ასამდე ჯარისკაცი და ოფიცერი.

პატრიოტები თავს დაესხნენ სან-მარკოსის დეპარტამენტის მალაკატანის პოლიციის განყოფილებასა დედაქალაქის აეროდრომს, სადაც მოსპეს ერთი თვითმფრინავი. სოლოლის დეპარტამენტში პატრიოტებმა ხელთ იგდეს დასახლებული პუნქტი სანანდრეს სემატაბაი.

● ინგლისი

საერთაშორისო შენიშვნები

კეთილი ნება პეკინურად

რისთვის ამარაგებს ჩინეთი იარაღით კაკისტანს

ჩინეთი გეგმაზომიერად და დაჟინებით იმტკიცებს პოზიციებს პაკისტანში. დიდმნიშვნელოვანი სტრატეგიული მდებარეობის ამ ქვეყანას პეკინში უპირებენ გამოიყენებას პლაცდარმად მეზობელ სახელმწიფოებზე, ახლო და შუა აღმოსავლეთზე ზეგავლენის გასაფართოებლად. ასეთი ჰეგემონისტური მისწრაფებები კიდევ ერთხელ დაადასტურა ჩინეთის არმიის გენერალური შტაბის უფროსის იან დეჯის ამასწინანდელმა მოგზაურობამ პაკისტანში. ამ ვიზიტს ისლამაბადში „კეთილი ნების მისია“ უწოდეს.

წლეულს პაკისტანსა და ჩინეთს დელეგაციების გაცხოველებული გაცვლა-გამოცვლა აქვთ: აპრილში ისლამაბადს ეწვია ჩინელი სამხედროების ჯგუფი, შემდეგ პეკინს გაემგზავრა პაკისტანელი ადმირალი კ. რ. ნიაზი, მაისში პაკისტანში ჩავიდა ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს პრემიერი ჯაო ძიანი, რომელმაც იქ ხელი მოაწერა მორიგ საიდუმლო შეთანხმებას სამხედრო მიწოდებათა შესახებ. შემთხვევითი როდია, რომ პაკისტანის სამხედრო რეჟიმის მეთაური ზიაულჰაკიც თავის პირველ საზღვაგარეთულ ვიზიტად სწორედ პეკინში გაემგზავრა.

ჩინეთის წამყვანი ადგილი უკავია პაკისტანისათვის იარაღის მიწოდებაში. პაკისტანის არმია, დასავლეთის საინფორმაციო საგანტოთა ცნობით, ახლა შეიარაღებულია ჩინური წარმოების დაახლოებით 1000 ტანკით და 150 საბრძოლო თვითმფრინავებით, საარტილერიო ქვემეხებით, „მიწა-ჰაერი“ კლასის რაკეტებით, საპატრულო კატარღებითა და ცეცხლსასროლი იარაღით. ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის უშუალო ფინანსური და ტექნიკური მონაწილეობით პაკისტანში დაბა ვახში აშენდა შეიარაღების მაწარმოებელი დიდი კომპლექსი, ტაქსილის სამხედრო-სამრეწველო კომპლექსი, კამრახის ავიაგამანადგურებელ-ბომბდამშენთა შესაკეთებელი ქარხანა და ყარაყორუმის სტრატეგიული გზატკეცილი. ამჟამად შენდება ოცამდე სამხედროსაჰაერო ბაზა, ამასთან ექვსი მათგანი განლაგებული იქნება ინდოეთის ჯამუსა და ქაშმირის შტატის ტერიტორიის პაკისტანის მიერ ოკუპირებულ ნაწილში. აქვე გაჰყავთ ინდოეთისაკენ მიმავალი სამხედრო გზები. პეკინმა წინადადება წამოაყენა ორი არმიის ერთობლივი მანევრების მოწყობის თაობაზე და პაკისტანს შესთავაზა პოლიგონის გამოყოფა თავის ტერიტორიაზე ატომური დანადგარის გამოსაცდელად.

ბურჟუაზიული მასობრივი ინფორმაციის საშუალებების შეფასებით იან დეჯის ვიზიტი „სამეშაო ხასიათისა“ იყო. ისლამაბადში პროპაგანდისტული აურზაურის გარეშე მუშავდებოდა კონკრეტული საკითხები. ჩინეთის არმიის გენერალური შტაბის უფროსმა, რომელიც ათი სამხედრო ექსპერტისაგან შემდგარ დელეგაციას მეთაურობდა, იმოგზაურა ავღანეთის მოსაზღვრე რაიონებში, რათა „საჭირო რჩევა-დარიგება“ მიეცა პაკისტანელი ხელისუფლებისა და ავღანელი ბასმაჩებისათვის, შეხვდა ჩრდილო-დასავლეთი საზღვაო პროვინციის გუბერნატორს, სამხედრო სარდლობის წარმომადგენლებს, ეწვია პაკისტანის სამხედრო-საჰაერო ძალების შტაბ-ბინას პეშავარში, მოეპაპარაკა გენერალ ზია-ულ-ჰაკს.

ამ ვიზიტისადმი მიძღვნილ ოფიციალურ ცნობებში ნათქვამი იყო, რომ მოლაპარაკების დროს განიხილებოდა ურთიერთსაინტერესო საკითხები.

რაში ემთხვევა ერთმანეთს პაკისტანის სამხედრო რეჟიმისა და პეკინელი ჰეგემონისტების ინტერესები?

უწინარეს ყოვლისა ეს არის გამოუცხადებელი ომის წარმოება ავღანეთის დემოკრატიული რესპუბლიკის წინააღმდეგ, ინდოეთის საწინააღმდეგო პროვოკაციები, ამერიკის შეერთებულ შტატებთან ერთად შემუშავებული გეგმები, რომლებიც ნავთობით მდიდარი არაბული სახელმწიფოების წინააღმდეგაა მიმართული. ისლამაბადის მოლაპარაკების დროს, აღნიშნა რეიტერის სააგენტომ, მხარეებმა სცადეს შეეთანხმებინათ პაკისტანისათვის ჩინური იარაღის მიწოდება და მის მიერ შეიარაღების, მათ შორის „ფ-16“ 40 ავიაგამანადგურებელ-ბომბდამშენის შესყიდვა ამერიკის შეერთებულ შტატებში. ჩინეთი, როგორც ისლამაბადში მყოფი დასავლელი დიპლომატები ამტკიცებენ, ჯერჯერობით რჩება პაკისტანისთვის იარაღის-მთავარ მომწოდებლად, რაშიც უსწრებს ამერიკის შეერთებულ შტატებს. ჩინელი ემისრები პაკისტანში თავიანთ მოგზაურობებს იყენებენ სამხრეთ და სამხრეთ-აზიაში დაძაბულობის შემდგომი გამძაფრებისათვის. ჩვეულებრივ ასეთ ვოიაჟებს თან ახლავს ვითარების გამწვავება ავღანეთისა და ინდოეთის საზღვრებზე. დაძაბულობის გამძაფრება შეიძლება წინ უძღოდეს კიდეც ვიზიტს. ამ თვალსაზრისით იან

განუმეორებელი ხელოვანი

დავით კაკაბაძის ნამუშევართა გამოფენის გამო

განსაკუთრებული შინაგანი ღირსებითა და ძალით აღსავსე, გარეგნულად მშვიდი, მაგრამ მოქმედებისთვის მზადმყოფი, შემართული, დასახული მიზნის მკაფიო შეგნებით განმსჭვალული — ასეთია დავით კაკაბაძე თავის ერთ-ერთ ავტოპორტრეტზე. მხატვრის დაკვირვებულ მზერაში ღრმა აზრი და ფიქრია. ის, რაც ამ დიდმა ხელოვანმა შექმნა, ეროვნული ხელოვნების, ეროვნული კულტურის ფასდაუდებელი განძია, მისი სიამაყეა. ჩვენ საშუალება მოგვეცა კიდევ ერთხელ ვზიარებოდით დავით კაკაბაძის გასაოცარ ხელოვნებას ამ დიდ გამოფენაზე, რომელიც მოეწყო საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმის დარბაზებში. ეს გამოფენა მნიშვნელოვანი მოვლენა იყო რესპუბლიკის მხატვრულ ცხოვრებაში, რადგან გვიჩვენა ქართული ფერწერის თვალსაჩინო წარმომადგენლის, ახალი ქართული ხელოვნების ერთ-ერთი ფუძემდებლის დ. კაკაბაძის დიდებული შემოქმედება, ეროვნული ხელოვნების ერთი უმნიშვნელოვანესი ნაწილი. ჩვენ წინაშე გადაიშალა თავისებური მხატვრული სამყარო, მდიდარი და მრავალმხრივი, ღრმა და ბევრისმომცველი, ერთგულ ნიადაგზე დამყარებული და უაღრესად თანამედროვე.

დ. კაკაბაძის ცხოვრება მაგალითია შემოქმედის ტიტანური შრომისა, როდესაც ვერავითარი წინააღმდეგობა, ვერავითარი სიძნელე ვერ გადაახვევინებს მას მიზნისაკენ მიმავალი გზიდან, როდესაც ყოველგვარი სირთულის გადალახვით მხატვარი ერთგული რჩება საკუთარი შემოქმედებითი პრინციპებისა. მისი, როგორც მხატვრის, ჩამოყალიბება დაემთხვა უდიდესი სოციალური და კულტურული ძვრების ეპოქას. ჩვენი საუკუნის პირველი ათეული წლების ევროპული ხელოვნების სიახლენი გამოძახილს პოვებდა მხატვრის შემოქმედებაში. მხატვარი-ანალიტიკოსი, შემოქმედი — იგი გაოცებთ ფერწერის უზოგადესი კანონების წვდომის სურვილითა და ბუნებისმეტყველების პრობლემებისადმი განსაკუთრებული ინტერესით.

ინტერესების მრავალმხრიობითა და ხელოვნებისა თუ მეცნიერების სხვადასხვა დარგში მიღწეული შედეგებით დ. კაკაბაძე მოგვაგონებს აღორძინების ეპოქის იმ დიდ მოღვაწეთ, რომელთა საქმიანობა შორს სცილდებოდა რომელიმე ერთი დარგის ფარგლებს. იგი იმ რჩეულთა რიცხვს მიეკუთვნება, რომელთაც ხელეწიფებოდათ ეგრძნოთ ეპოქის მოჯიცება და მისთვის შეეწყოთ ცხოვრებისა და საქმიანობის რიტმი; ერთი იმათთაგანი იყო, ვინც არა მხოლოდ მხარში უდგას ეპოქას, არამედ თავისი შემოქმედების გარკვეული მხარეებით წინაც უსწრებს მას. ამიტომაც არის, რომ ასეთ შემოქმედთა ღვაწლი განსაკუთრებით მკაფიოდ გარკვეული დროის შემდეგ პოულობს ღირსეულ აღიარებას. ამიტომაც არის, რომ დ. კაკაბაძის წვლილი არა მარტო ქართულ, არამედ მსოფლიო ხელოვნების განვითარებაშიც დღეს მთელი სიცხადით იჩენს თავს. ამას ცხადყოფდა მის გამოფენაზე წარმოდგენილი ნამუშევრები.

ამ თვალსაზრისით ნიშანდობლივი აღმოჩნდა მოსკოვში გაშლილი დიდი გამოფენა „მოსკოვი-პარიზი", რომელზეც ბრწყინვალედ ჩანდა ახალი დროის უმნიშვნელოვანეს მხატვრულ მიმდინარეობათა ჩასახვისა და განვითარების რთული სურათი. ამ ექსპოზიციაში წარმოდგენილმა დავით კაკაბაძის ნაწარმოებმა დაგვანახვა, თუ რა კარგად ესმოდა მხატვარს ეპოქის უმთავრესი მხატვრული ტენდენციები, რა ზუსტად აუღო მან ალღო ხელოვნების ახალ მიმდინარეობათა თავისებურებას, რა ორიგინალურად წყვეტდა იგი ფერწერის უმნიშვნელოვანეს პრობლემებს. თბილისის გამოფენამ საინტერესოდ გვიჩვენა დ. კაკაბაძის შემოქმედების ეს ეტაპი.

დიდი ხელოვნის შემოქმედებასთან ყოველი შეხვედრა ბედნიერებაა. სწორედ ასეთი, ჭეშმარიტი სიხარულის და აღტაცების მომგვრელი იყო დავით კაკაბაძის გამოფენა — ქართული ფერწერის ნამდვილი ზეიმი. გამოფენამ კიდევ ერთხელ წარმოაჩინა დავით კაკაბაძის—ნოვატორი მხატვრის მნიშვნელობა ახალი ქართული ხელოვნების ჩამოყალიბებაში. კარგად გამოიკვეთა მხატვრის ღრმა თეორიულ განზოგადებაზე დამყარებული განუმეორებელი ხელწერა, იგი კარგი ხუროთმოძღვარივით აგებს თავის ნაწარმოებთა ფერადოვან „კონსტრუქციას", აგებს ისეთი გასაოცარი ოსტატობით, მხოლოდ მისთვის დამახასიათებელი ხერხებით, რომ, თუმცა საესებით მკაფიოა მის ფერწერულ კომპოზიციათა აგების კანონები, მათი მიბაძვა, მათი განმეორება შეუძლებელია. ეს მხოლოდ კაკაბაძისეულია, განსაკუთრებული მხატვრული ალღოსა და ნიჭის ნაყოფია. სწორედ ეს განსაკუთრებულობა ანიჭებს კაკაბაძის ტილოებს იმ დეკორატიულობას, რომელიც მისი ფერწერის უმთავრესი თავისებურებაა.

ისიც უნდა აღვნიშნოთ, რომ შემოქმედების პირველივე ნაბიჯებიდან დავით კაკაბაძე—მხატვარი და დავით კაკაბაძე — მკვლევარ განუყოფელი არიან. ყოველი მხატვრული ხერხი, ყოველი კომპოზიციური თუ ტექნიკური სიახლე ხანგრძლივი გაჯერების, კვლევის შედეგია. ყოველი ნაწარმოები წინასწარი მიზანდასახული მუშაობის დაგვიგვანებაა. საკმაოდ ბუნებრივია, რომ ამგვარი ანალიტიკური წყობის მხატვარს არაერთი თეორიული ნაშრომი აქვს გამოქვეყნებული ხელოვნების ურთულეს საკითხებზე. მხოლოდ ჩამოთვლა იმ პრობლემებისა, რომლებითაც დაინტერესებული იყო მხატვარი და რომლებსაც მიუძღვნა თეორიული გამოკვლევები, გვიჩვენებს მის ინტერესთა მასშტაბს: „სურათის პრინციპი", „თანამედროვე მხატვრობის გზა", „ხელოვნება და სივრცე", „კონსტრუქციული სურათის შესახებ" და სხვა. მხატვარი მსჯელობდა ისეთ უმნიშვნელოვანეს პრობლემებზე, როგორიც არის აღმოსავლეთისა და დასავლეთის ხელოვნების ურთიერთობა, პლასტიკურ ხელოვნებათა ზოგადი კანონების დადგენა. მას იტაცებდა ხელოვნების ეროვნული ფესვების კვლევა. იგი წლების მანძილზე მუშაობდა ქართული ორნამენტის შესწავლაზე, გამოკვლევა მიუძღვნა XII საუკუნის სახელგანთქმულ დიდოსტატს ბექა ოპიზარს.

დ. კაკაბაძის ფერწერული ტილოები და გრაფიკული ფურცლები მისი მხატვრული პრინციპების სრული განსახიერებაა. წლების მანძილზე იგი ეროვნული რჩება ოებების გარკვეული ჯგუფებისა, რომელთა შორის უმთავრესია პეიზაჟი, განსაკუთრებით მისი მშობლიური იმერეთის პეიზაჟი. სწორედ იმერეთის სურათებმა გაუთქვეს სახელი მხატვარს: იგი გვიჩვენებს იმერეთს ისეთს, როგორსაც ხედავდა მას თვითონ, ეს არის განსაკუთრებული, „კაკაბაძისეული" ხედვა. ამაშია მისი ძალა — გაითქოლოს შეხედო სამყაროს მისი თვალით, „მოგახვიოს" თავს თავისუფალი ხედვა ბუნებისა, ადამიანისა, მოვლენისა. ამიტომ არის, რომ დღეს ყოველი ქართველისათვის იმერეთი დავით კაკაბაძის ტილოებით იხსნება და ასე ხედავენ იმერეთს თაობები უკვე რამდენიმე ათეული წელია, იმდენად დიდია მის პეიზაჟთა რაღაც ზედროული, მარადიული ძალა, იმდენად სრულადაა გახსნილი ზოგადი სახე მშობლიური კუთხისა. რეალური, ცოცხალი იმერეთი გარწმუნებთ იმაში, რომ ის, რაც ერთი შეხედვით პირობითობის შთაბეჭდილებას ტოვებს, — ფერადი ნაჭრებისაგან შედგენილი, ქედიდან ქედზე ,,გადაფენილი უკიდეგანო ხალიჩა — სინამდვილეში მხატვრის უზუსტესი, მახვილი თვალით დანახული იმერეთის ჭეშმარიტი, განუმეორებელი სახეა.

20-იანი წლების პარიზი. დავით კაკაბაძე სხვა ქართველ მხატვრებთან ერთად (ელ. ახვლედიანი, ლ. გუდიაშვილი, შ. ქიქოძე, ჭ. მაღალაშვილი) ევროპული მხატვრული ცხოვრების შუაგულში აღმოჩნდა. ეს არ იყო სწავლების წლები. ეს იყო თვითმყოფი, განუმეორებელი ეროვნული ხასიათის, მხატვრის ხელოვნების სრულყოფის, ზრდის პერიოდი. მოვლენათა ღრმა წვდომას მიჩვეული მხატვარი, ცხადია, ვერ აუვლიდა გვერდს ხელოვნებაში მიმდინარე პროცესებს, უდიდეს ძიებებს ფორმის სფეროში. გამოფენაზე წარმოდგენილი აბსტრაქტული ნამუშევრები გამოირჩეოდა სპეციფიკური პლასტიკური მეტყველებით, მხატვრული ალღოთი. და იქვე „ბრეტანი", აკვარელთა საუცხოო სერია, რომელიც ყურადღებას იპყრობს განსაკუთრებული დეკორატიული გამომსახველობით, დახვეწილი ფერადოვნებით.

ისევ სერიები: ძველი თბილისი, სვანეთი, პარიზი, წაღვერი; ყოველ სერიაში მკაფიოდ დასმული მხატვრული ამოცანაა, ნათლად გამოკვეთილი მიზანსწრაფვა. ყოველ მათგანში ხედავთ მხატვრის გრძნობისა და გონების ერთობლივ მოქმედებას. ყოველი სერიისათვის საგანგებოდაა შერჩეული მასალა, ტექნიკა, რათა სრულად გაიხსნას ამა თუ იმ კუთხის თავისებურება.

შეუძლებელია მოკლე წერილში შეეხო დავით კაკაბაძის მოღვაწეობის ყველა მხარეს. გამოფენამ ცხადყო, რა დიდი ოსტატობით მიმართავდა იგი ფერწერისა თუ გრაფიკის სხვადასხვა ტექნიკას.

მხატვარმა დიდი ამაგი დასდო ქართულ კინოს, თეატრს, მისი გაფორმება თეატრალური დადგმებისა ლაკონური, ზუსტი მეტყველებით გამოირჩევა. მისი რაციონალიზმი, დახვეწილი გემოვნება, სასცენო პირობითობის სპეციფიკური შეგრძნება მის მიერ გაფორმებულ სპექტაკლებს თეატრალურ-დეკორაციული ხელოვნების საუკეთესო ნიმუშად წარმოგვიდგენს.

გამოფენამ ერთხელ კიდევ ნათელყო, თუ რა ბრწყინვალე შედეგებს იძლევა დავით კაკაბაძის ხელოვნებაში დიდი შემოქმედის ანალიტიკური აზრისა და ღრმა მხატვრული ინტუიციის ის იშვიათი შერწყმა, რომელიც ამ მხატვრის ხელოვნების თავისებურებაა.

10 დეკემბრიდან ამ დიდმა გამოფენამ მოსკოვში განაგრძო სიცოცხლე.

კიტი მაჩაბელი,
პროფესორი.

სურათზე: დ. კაკაბაძე — „ავტოპორტრეტი ‘ბროწეულებით".

ანდერძი

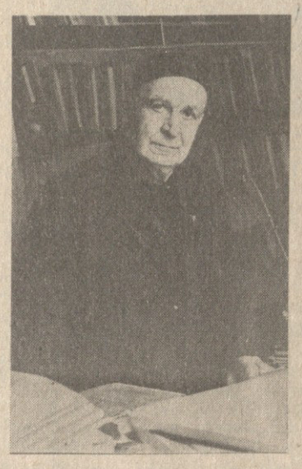

ნდი დიდ სარგებლობას მოუტანს მეცნიერ თანამშრომლებს, ასპირანტებსა და სტუდენტობას მაგ. ყოველდღიურ საქმიანობაში.

პირადად თქვენ, ქ-ნო მავრა, უაღრესად სასარგებლო, მამულიშვილური საქმისათვის კიდევ ერთხელ. უღრმეს მადლობას მოგახსენებთ უნივერსიტეტის მრავალათახიანი კოლექტივის სახელით და გისურვებთ ჯანმრთელობასა და ხანგრძლივ სიცოცხლეს.

ღრმა პატივისცემით
რექტორი, აკადემიკოსი
ვაჟა ოკუჯავა.

ბიბლიოთეკის წიგნად ფონდს შეემატა ძვირფასი ლექსიკონები, მხატვრული ლიტერატურა და სხვადასხვა დარგის სამეცნიერო ლიტერატურა. ნაანდერძევი ბიბლიოთეკის დარგობრივ და ენობრივ მრავალფეროვნებაში მთელი სიცხადით ჩანს გაბრიელ მეგრელიშვილის მეცნიერული ინტერესების მრავალმხრივობა, მისი ესთეტიკური გემოვნებისა და კულტურული მოთხოვნილებების სინატიფე. ბიბლიოთეკას ამშვენებს უნიკალური წიგნები, ბიბლიოგრაფიულ იშვიათობად ქცეული თხზულებები, მხატვრული ლიტერატურის ქართველ, რუს და უცხოელ კლასიკოსთა აკადემიური გამოცემები, ეკონომიკური, პოლიტიკური, ფილოსოფიური, ისტორიული, ფილოლოგიური, პუბლიცისტური და საცნობარო ლიტერატურა.

წიგნებით გატაცება გაბრიელ მეგრელიშვილს ბავშვობიდანვე მოსდევდა. ეს სიყვარული მას ოჯახმა ჩაუნერგა: გაბრიელის მამა — ივანე ოზურგეთის მაზრაში ცნობილი იყო თავისი ბიბლიოთეკით.

რა დღე უნდა დამდგარიყო, ისეთი, რომ გაბრიელ მეგრელიშვილს შინ ახალი წიგნები არ მეიტანა, — წიგნის მაღაზიას, კიოსკს, ბუკინისტებს გულგრილად ვერ ჩაუვლიდა, რაიმე წიგნს, ჟურნალს ან ალბომს შეიძენდა.

თავის ბიბლიოთეკას გ. მეგრელიშვილი 50 წლის მანძილზე აკავებდა — 33 წელს თბილისში, 17 — მოსკოვში, აგრეთვე ლენინგრადში.

იმედია, გ. მეგრელიშვილის ბიბლიოთეკა სიცოცხლისუნარიანი აღმოჩნდება, — უნივერსიტეტის ახალ ბიბლიოთეკაში მისივე სახელობის კაბინეტი გაიხსნება.

გაბრიელ მეგრელიშვილის ანდერძის აღსრულება მისი დაბადების 75-ე წლისთავს დაემთხვა. ახლა ჩვენ ვიხსენებთ გამოჩენილ ამაგდარ მეცნიერს ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორს, საქართველოს სსრ მეცნიერების დამსახურებულ მოღვაწეს, მგზნებარე პატრიოტსა და ინტერნაციონალისტს, სისპეტაკითა და კაცთმოყვარეობით გამორჩეულ ადამიანს. გ. მეგრელიშვილმა თავისი შეგნებული და ლამაზი ცხოვრება მეცნიერებას და ახალგაზრდობის აღზრდის კეთილშობილურ საქმეს მოახმარა. იგი 1906 წელს დაიბადა ჩოხატაურის რაიონის (ყოფილი ოზურგეთის მაზრის) სოფელ ზემო ფარცხმაში, ღარიბი გლეხის ოჯახში. აქვე მიიღო საშუალო განათლება.

გ. მეგრელიშვილი 1926 წელს ჩაირიცხა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოციალ-ეკონომიკურ ფაკულტეტზე, სადაც ისმენდა დიდი მეცნიერების — პროფესორების ივ. ჯავახიშვილის, დ. უზნაძის, გამოჩენილი პოლიტ-ეკონომისტების კ. ორაგველიძის, ბ. რამიშვილის და სხვათა ლექციებს.

1931 წლის დამლევს ასპირანტი გ. მეგრელიშვილი საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა სწავლის გასაგრძელებლად მოსკოვში გაგზავნა — ვ. ი. ლენინის სახელობის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ასპირანტურაში, სწავლის დამთავრების შემდეგ დაბრუნდა საქართველოში და აქ ნაყოფიერ სამეცნიერო და პედაგოგიურ მუშაობას ეწეოდა. 1938-1945 წლებში იგი სათავეში ედგა საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის მარქსიზმ-ლენინიზმის კათედრას, შემდეგ — პოლიტიკური ეკონომიის კათედრას. 1940 წელს შეეცდა სკკპ რიგებში, წარმატებით დაიცვა დისერტაცია პოლიტიკური ეკონომიის ერთ-ერთ ურთულეს თემაზე — „კლასიკური პოლიტიკური ეკონომიის შრომითი ღირებულების თეორია".

1945-1956 წლებში გ. მეგრელიშვილი კვლავ მოსკოვშია სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის ეკონომიკის ინსტიტუტის დოქტორანტურაში და აკადემიკოს ქ. ოსტროვიტიანოვის ხელმძღვანელობით იკვლევს ქართული საზოგადოებრივ-ეკონომიკური აზრის განვითარებას XIX საუკუნის მეორე ნახევარში და XX საუკუნის დასაწყისში. ამ სფეროში გ. მეგრელიშვილმა მრავალი წლის თავდადებული შრომით შექმნა და გამოაქვეყნა (რუსულ ენაზე) საეტაპო მნიშვნელობის კაპიტალური სამტომეული (1959-1961), რომელიც ღრმად და ორიგინალურად აშუქებს XIX საუკუნის საქართველოს სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების, ფეოდალურ-ბატონყმური ურთიერთობის რღვევისა და კაპიტალისტური ფორმაციის გამარჯვების პროცესში ძველი წოდებრივი ურთიერთობის დაშლას, ახალი კლასობრივი ურთიერთობის ჩასახვას და განვითარებას. ამ ფონზე წარმოადგენს XIX საუკუნის მეორე ნახევრის ქართული საზოგადოებრივ-პოლიტიკური აზროვნების პერიოდიზაციას და, რაც მთავარია, ლენინური კონცეფციის საფუძველზე განიხილავს რევოლუციურ-დემოკრატიულ (ნ. ნიკოლაძე), ქართულ ხალხსნურ საზოგადოებრივ-ეკონომიკურ და პოლიტიკურ აზროვნებას, ასევე ქართველ მარქსისტთა შეხედულებებს, მათს ბრძოლას ლიბერალური ხალხსნობისა და ბურჟუაზიული იდეოლოგიის წინააღმდეგ. საამისოდ გ. მეგრელიშვილმა მონოგრაფიულად შეისწავლა ხალხსანთა მთელი პლეადის მემკვიდრეობა, მაღალ თეორიულ-მეცნიერულ დონეზე გააშუქა ქართველ მარქსისტთა ფილიპე მახარაძის, მიხა ცხაკაიას, ალექსანდრე წულუკიძის და სხვ. შეხედულებები.

სადოქტორო დისერტაცია გ. მეგრელიშვილმა 1960 წელს დაიცვა, 1962 წელს კი პროფესორის წოდება მიენიჭა.

1956 წელს გ. მეგრელიშვილი საქართველოში დაბრუნდა და მუშაობა განაგრძო საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის პოლიტიკური ეკონომიის კათედრაზე, ხოლო 1968 წლიდან სიცოცხლის უკანასკნელ დღემდე იგი თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკის ფაკულტეტის პოლიტიკური ეკონომიის კათედრის პროფესორი იყო.

გ. მეგრელიშვილს ეკუთვნის 100-ზე მეტი ნაშრომი, რითაც თვალსაჩინო წვლილი შეიტანა ქართული მარქსისტულ-ლენინური პოლიტიკური ეკონომიის განვითარებაში, ქართული საზოგადოებრივ-ეკონომიკური აზრის ისტორიის გაშუქებაში.

გ. მეგრელიშვილის მეცნიერული სინდისიერება, პრინციპულობა, სამართლიანი მომთხოვნელობა და პასუხისმგებლობის მაღალი შეგნება, პირუთვნელობა და უანგარობა სამაგალითოა ჭეშმარიტ მეცნიერთა და აღმზრდელთათვის. სამეცნიერო წრეებში ამ თვისებებით იყო განთქმული გ. მეგრელიშვილი, — მრავალი საჯარო პაექრობის შეუპოვარი მონაწილე და უკომბრომისო ოფიციალური ოპონენტი. ამაში მას ხელს ვერ უშლიდა მისთვის დამახასიათებელი საოცარი გულჩვილობა და გულთბილობა, გაბრიელ მეგრელიშვილზე დაბეჯითებით შეიძლება ითქვას, რომ იგი საერთო საქმისათვის, ადამიანებისათვის სიკეთის საკეთებლად იყო დაბადებული: ამ მხრივაც ნიშანდობლივი და სიმბოლურია მისი მამულიშვილური ანდერძი.

გ. მარგიანი,
ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი;
გ. მუშვილაძე,
ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი.

ახალგაზრდულთა გაცილება

ჭიათურა. (საკ. კორ. ო. ნიქაბაძე). ახალგაზრდა მაღაროელებს გ. გიორგაძეს, ჭ. ლულუნაშვილს, გ. მიქაუტაძეს ჯერჯერობით მთავრობის ჯილდოები არ მოუღიათ, მაგრამ იმ მოკლე დროშიც, რაც წარმოებაში მოვიდნენ, კოლექტივის სიყვარული და პატივისცემა დაიმსახურეს.

მაღაროელთა „მონათლული" ბიჭები სამხედრო სავალდებულო სამსახურში გაიწვიეს. ახალწვეულებს სამშობლოს სადარაჯოზე გულადობისა და სიმამაცის გზა დაულოცა დიმიტროვის სახელობის მაღაროთსამართველომ. ბიჭებს სამახსოვრო საჩუქრები გადასცეს.

მაღაროელთა ქალაქში და მის შემოგარენ სოფლებში ტრადიციად დამკვიდრდა ეს პატრიოტული წესი. სოფელ ზოდის საშუალო სკოლამ და ომის ვეტერანებმა გულთბილი შეხვედრა მოუწყვეს ახალწვეულებს, გულთბილი სიტყვები გაატანეს საგზლად მომავალ ჯარისკაცებს დიდი სამამულო ომის მონაწილემ, სახალხო მთქმელმა ა. ყაველაშვილმა, შრომლიერი სკოლის პედაგოგებმა.

ამ დღეებში კი დიდი საზეიმო შეკრება გაიმართა ქალაქის სამხედრო კომისარიატში. წვევამდელთა დასაჩიგებლად და გზის დასალოცად აქ მოვიდნენ პარტიული, კომკავშირული და სამეურნეო ხელმძღვანელები. ახალწვეულებმა ფიცი დადეს, რომ არ შეარცხვენენ მშობლიურ ქალაქს, ფხიზლად იდგებიან მშვიდობიანი ცხოვრების სადარაჯოზე.

ეს კეთდება საქართველოს სამხედრო გზაზე

იუბილეს დაამშვენებს

ჩვენს რესპუბლიკაში ძალუმად იგრძნობა საშუალოდ ინერციანი ტორეტიკის 200 წლის თავისადმი. ამ ბოლო დროს თბილისიდან საქართველოს სამხედრო გზას თუ გაპყოლიხართ, ნატახტართან უთუოდ შეიამჩნევდით მშვენიერ ავტოპავილიონს, რომელიც საქართველოს სსრ დამსახურებულ მხატვრებს ნოდარ და მამია მალაზონიებს გაუფორმებიათ. ეს ტრიპტიქი შექმნილია სრულიად ახალი დეკორატიული მასალისაგან — ფერადი მინისა და უფანგავი ფოლადისაგან და მგზავრთა თვალსა და გულს ახარებს.

მხატვრებს ნიჭი და უნარი არ დაუკლიათ, რომ ნაწარმოებში ლაკონიურად, ამაღლებულად ყოფილიყო გადმოცემული საქართველოს წარსული და ბედნიერი აწმყო: წუთიერად მთელი ისტორია გაივლის დამთვალიერებლის თვალწინ.

ცოტა მოშორებით მეორე ავტოპავილიონი დგას. მისი ავტორი საქართველოს სსრ დამსახურებული მხატვარი ზურაბ ლეჟავა. პანოხევსურულ მოტივებზე შეუქმნია ავტორს. ამ მხრივ, ჩვენი ობიექტი შტეფან ცვაიგის უკანასკნელი მხატვრული ნაწარმოება — ქართულად უკვე თარგმნილი „საჭადრაკო ნოველა" იქნება.

„საჭადრაკო ნოველას" შტეფან ცვაიგის შემოქმედებაში განსაკუთრებული ადგილი უჭირავს. ეს მწერლის გამოსათხოვარი, სიკვდილისწინა სიმღერაა, ცხოვრების უკანასკნელ წელს ბრაზილიაში გადახვეწილი და სულიერი კრიზისით მოცული შემოქმედის, ჰუმანიზმისა და პიროვნების პირადი თავისუფლების დევნილი აპოლოგეტის მიერ დაწერილი იმ დროს, როდესაც მისი დაუძინებელი მტრები — ნაცისტები გამარჯვებას გამარჯვებაზე ზეიმობდნენ, ხოლო მათი ფარული აგენტები თვით ამ შორეულ სამოთხისეულ ქვეყანაში, სადაც ცვაიგს კულტურის მესიანავით ხვდებოდნენ, შიგადაშიგ ცილისწამების გესლს ანთხვდნენ.

„საჭადრაკო ნოველას" სპეციალისტები ცვაიგის შედევრად მიჩნევენ. ნოველის ნივთიერი, რეალისტური ქვაკუთხედი, რასაკვირველია, ჭადრაკია. ცვაიგს უყვარდა ჭადრაკი, ხალისით თამაშობდა და „საჭადრაკო ნოველაში" ნამდვილი ქებათა ქება უძღვნა ამ მართლაც მეფურ თამაშს. ორივე ავტოპავილიონი მომზიდველია და ოდნავადაც არ ჰგავს რესპუბლიკის ცენტრალურ გზებსა და მაგისტრალებზე სოკოებივით მომრავლებულ ტრაფარეტებს.

ეს კარგი საქმე — გაფორმება-გალამაზება საქართველოს სამხედრო გზისა, რომელსაც შეიძლება მეგობრობის გზა ეწოდოს ითავა რესპუბლიკის საავტომობილო გზების სამინისტრომ. კეთილი ურთიერთობა დამყარდა თბილისს სამხატვროსაწარმოო კომბინატთან, მოიწვიეს ქართველი მხატვრები, მწერლები, რათა ყოველივე არა შემთხვევითის ავტორებს, არამედ გულშემატკივარ, ნიჭიერ ადამიანებს შეესრულებინათ. გზის ორივე მხარეს მალე წამომართება რესპუბლიკის დამსახურებული მხატვრის ჭ. კაკაბაძის, ნ. მალაზონიას და სხვათა მიერ ოსტატურად, გემოვნებით შექმნილი პანოები. ყოველი მათგანი სიუჟეტურია, ქართული ფოლკლორის, დღევანდელობის, რუსი და ქართველი ხალხების მეგობრობის თემებზეა აგებული.

სამშენაოს დიდი პასუხისმგებლობის გრძნობით ასრულებენ, 31-ე და 26-ე საგზაო-საექსპლოატაციო უბნები (უფროსები — ა. ჯიქიძე და ი. თავაძე) და საავტომობილო გზების სამინისტროს № 2 საგზაო-სამშენებლო სამმართველო (უფროსი — ტ. ქათამაძე).

ამ მისაბაძი საქმის მოთავეებსა და შემსრულებლებს კარგად ესმით, რომ სწორედ ამ გზიდან უნდა დაიწყოს უვერტიურა დიდი ზეიმისა, უვერტიურის ფონი კი ამ გზის სილამაზე და მომხიბვლელობა უნდა იყოს. („კომუნისტის" კორ.).

სურათებზე: პანო „სამშობლოს" ორი ფრაგმენტი (ავტორები ნ. და მ. მალაზონიები).

მწერლის გედის სიმღერა

შტეფან ცვაიგის დაბადების 100 წლისთავის გამო

ამ მხრივ, ჩვენი ობიექტი შტეფან ცვაიგის უკანასკნელი მხატვრული ნაწარმოება — ქართულად უკვე თარგმნილი „საჭადრაკო ნოველა" იქნება.

„საჭადრაკო ნოველას" შტეფან ცვაიგის შემოქმედებაში განსაკუთრებული ადგილი უჭირავს. ეს მწერლის გამოსათხოვარი, სიკვდილისწინა სიმღერაა, ცხოვრების უკანასკნელ წელს ბრაზილიაში გადახვეწილი და სულიერი კრიზისით მოცული შემოქმედის, ჰუმანიზმისა და პიროვნების პირადი თავისუფლების დევნილი აპოლოგეტის მიერ დაწერილი იმ დროს, როდესაც მისი დაუძინებელი მტრები — ნაცისტები გამარჯვებას გამარჯვებაზე ზეიმობდნენ, ხოლო მათი ფარული აგენტები თვით ამ შორეულ სამოთხისეულ ქვეყანაში, სადაც ცვაიგს კულტურის მესიანავით ხვდებოდნენ, შიგადაშიგ ცილისწამების გესლს ანთხვდნენ.

„საჭადრაკო ნოველას" სპეციალისტები ცვაიგის შედევრად მიჩნევენ. ნოველის ნივთიერი, რეალისტური ქვაკუთხედი, რასაკვირველია, ჭადრაკია. ცვაიგს უყვარდა ჭადრაკი, ხალისით თამაშობდა და „საჭადრაკო ნოველაში" ნამდვილი ქებათა ქება უძღვნა ამ მართლაც მეფურ თამაშს. მკითხველი ცვაიგის ლიტერატურული მემკვიდრეობის საგრძნობი ნაწილს იცობს. ცვაიგის შემოქმედება ჩვენი კულტურის განუყოფელი ნაწილია და ამაში, უწინარეს ყოვლისა, ჩვენში არსებულ ხელსაყრელ შემოქმედებითს პირობებთან ერთად ღვაწლი მიუძღვის ცვაიგის ბარე ორ ათეულ მთარგმნელს.

მწერლის საიუბილეო თარიღის აღნიშვნისას აუცილებელია აგრეთვე მის შემოქმედებასთან „უფრო ახლოს მისვლაც", მისი, თუ მთლიანად გადახედვა არა, ამა თუ იმ აქტუალური პრობლემის ახლებური გაანალიზება მაინც და, კონფლიქტი ორ განსხვავებულ ტიპის მოჭადრაკეებს შორის წარმოიქმნება. საჭადრაკო დაფასთან ერთმანეთს უპირისპირდებიან მირკო ჩენტოვიჩი — მსოფლიო ჩემპიონი ჭადრაკში, უფრო ზუსტად კი ჭადრაკის მოხომანი, რამდენადაც მხოლოდ ჭადრაკის ცალმხრივი ნიჭით გამოირჩევა, სხვაფრივ კი უფიქრული, პრიმიტიული, გაუნათლებელი და უწიგნურიც კია, მაგრამ ამასთანავე პატივმოყვარე, ნებისყოფიანი და ფიზიკურად ძლიერი, და დოქტორი ბ. — ინტელიგენტი, მრავალმხრივ განათლებული, ფაქიზი გრძნობისა და გონებრივ განუყოფელი არიან. ყოველი მხატვრული ხერხი, ყოველი კომპოზიციური თუ ტექნიკური სიახლე ხანგრძლივი გაჯერების, კვლევის შედეგია. ყოველი ნაწარმოები წინასწარი მიზანდასახული მუშაობის დაგვიგვანებაა. საკმაოდ ბუნებრივია, რომ ამგვარი ანალიტიკური წყობის მხატვარს არაერთი თეორიული ნაშრომი აქვს გამოქვეყნებული ხელოვნების ურთულეს საკითხებზე. მხოლოდ ჩამოთვლა იმ პრობლემებისა, რომლებითაც დაინტერესებული იყო მხატვარი და რომლებსაც მიუძღვნა თეორიული გამოკვლევები, გვიჩვენებს მის ინტერესთა მასშტაბს: „სურათის პრინციპი", „თანამედროვე მხატვრობის გზა", „ხელოვნება და სივრცე", „კონსტრუქციული სურათის შესახებ" და სხვა. მხატვარი მსჯელობდა ისეთ უმნიშვნელოვანეს პრობლემებზე, როგორიც არის აღმოსავლეთისა და დასავლეთის ხელოვნების ურთიერთობა, პლასტიკურ ხელოვნებათა ზოგადი კანონების დადგენა. მას იტაცებდა ხელოვნების ეროვნული ფესვების კვლევა. იგი წლების მანძილზე მუშაობდა ქართული ორნამენტის შესწავლაზე, გამოკვლევა მიუძღვნა XII საუკუნის სახელგანთქმულ დიდოსტატს ბექა ოპიზარს.

დ. კაკაბაძის ფერწერული ტილოები და გრაფიკული ფურცლები მისი მხატვრული პრინციპების სრული განსახიერებაა. წლების მანძილზე იგი ეროვნული რჩება ოებების გარკვეული ჯგუფებისა, რომელთა შორის უმთავრესია პეიზაჟი, განსაკუთრებით მისი მშობლიური იმერეთის პეიზაჟი. სწორედ იმერეთის სურათებმა გაუთქვეს სახელი მხატვარს: იგი გვიჩვენებს იმერეთს ისეთს, როგორსაც ხედავდა მას თვითონ, ეს არის განსაკუთრებული, „კაკაბაძისეული" ხედვა. ამაშია მისი ძალა — გაითქოლოს შეხედო სამყაროს მისი თვალით, „მოგახვიოს" თავს თავისუფალი ხედვა ბუნებისა, ადამიანისა, მოვლენისა. ამიტომ არის, რომ დღეს ყოველი ქართველისათვის იმერეთი დავით კაკაბაძის ტილოებით იხსნება და ასე ხედავენ იმერეთს თაობები უკვე რამდენიმე ათეული წელია, იმდენად დიდია მის პეიზაჟთა რაღაც ზედროული, მარადიული ძალა, იმდენად სრულადაა გახსნილი ზოგადი სახე მშობლიური კუთხისა. რეალური, ცოცხალი იმერეთი გარწმუნებთ იმაში, რომ ის, რაც ერთი შეხედვით პირობითობის შთაბეჭდილებას ტოვებს, — ფერადი ნაჭრებისაგან შედგენილი, ქედიდან ქედზე ,,გადაფენილი უკიდეგანო ხალიჩა — სინამდვილეში მხატვრის უზუსტესი, მახვილი თვალით დანახული იმერეთის ჭეშმარიტი, განუმეორებელი სახეა.

20-იანი წლების პარიზი. დავით კაკაბაძე სხვა ქართველ მხატვრებთან ერთად (ელ. ახვლედიანი, ლ. გუდიაშვილი, შ. ქიქოძე, ჭ. მაღალაშვილი) ევროპული მხატვრული ცხოვრების შუაგულში აღმოჩნდა. ეს არ იყო სწავლების წლები. ეს იყო თვითმყოფი, განუმეორებელი ეროვნული ხასიათის, მხატვრის ხელოვნების სრულყოფის, ზრდის პერიოდი. მოვლენათა ღრმა წვდომას მიჩვეული მხატვარი, ცხადია, ვერ აუვლიდა გვერდს ხელოვნებაში მიმდინარე პროცესებს, უდიდეს ძიებებს ფორმის სფეროში. გამოფენაზე წარმოდგენილი აბსტრაქტული ნამუშევრები გამოირჩეოდა სპეციფიკური პლასტიკური მეტყველებით, მხატვრული ალღოთი. და იქვე „ბრეტანი", აკვარელთა საუცხოო სერია, რომელიც ყურადღებას იპყრობს განსაკუთრებული დეკორატიული გამომსახველობით, დახვეწილი ფერადოვნებით.

ისევ სერიები: ძველი თბილისი, სვანეთი, პარიზი, წაღვერი; ყოველ სერიაში მკაფიოდ